

JOURNALISTI

11
2015

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
91. vuosikerta 24.9.2015

Viimeinen tuomio

Risto Uimosen kausi JSN:ssä
päättyy vuodenvaihteessa.

8

tässä lehdessä

○ New York Timesin AD Alexandra Zsigmond vertaa työtään taidenäyttelyn kuratointiin. **16**

KUVA: MAIJA TAMMI

○ Kuvan julkaisu kuolleesta syyrialaispojasta oli poikkeustapaus. Tunnistettavia kuvia kuolleista ihmisistä ei jatkossa julkaista nykyistä helpommin.

32

○ Lomautus on parempi vaihtoehto kuin irtisanominen. Mediatalo Esan kaikki journalistit viettävät tänä syksynä viikon palkatonta pakkolomaa.

36

[Juha] Sipilä ohittaa median ja puhuu suoraan kansalle. Vaarana kuitenkin on, että media tulkitsee puheesta jotain väärin, koska tarkentavia kysymyksiä ei päästä esittämään.

Mediatutkija Heikki Kuutti
MTV:n verkkosivuilla 16. syyskuuta

Journalismin laadun näkökulmasta paljon jää nyt sen varaan, miten keskustelu pääministerin puheen jälkeen jatkuu Ylen eri kanavilla. Toisin ajattelevilla tulee olla mahdollisuus haastaa pääministeri omilla kysymyksillään, ja kansalaisilla tulee olla mahdollisuus

dialogin aikana, siihen osallistuen ja sen jälkeen muodostaa oma kantansa poliittisiin kysymyksiin.

Kansanedustaja ja Ylen hallintoneuvoston jäsen
Ilkka Kantola (sd.) Uuden Suomen
Puheenvuoro-blogissa 16. syyskuuta

Esimerkiksi Ilta-Sanomat on tällä hetkellä Suomen luetuin uutismedia. Jos Sipilällä on sanottavaa, miksi hän ei järjestä yleistä tiedotustilaisuutta koko medialle länsimaiseen demokratiaan ja julkisuuteen sopivaan tyyliin?

Politiikan toimituksen esimies Mika Koskinen
Ilta-Sanomissa 16. syyskuuta

Nyt on poikkeustilanne, koko Suomessa. Minusta oli hyvä ratkaisu, että pääministerin viesti välitetään kansalle. Journalistisen kommentoinnin ja kritiikin aika tulee puheen jälkeen.

Kreabin toimitusjohtaja, Ylen ex-toimitusjohtaja
Mikael Jungner Ilta-Sanomissa 16. syyskuuta

Yle valitsee oman ohjelmalinjansa, mutta asettautuminen näin tulehtuneessa yhteiskunnallisessa tilanteessa hallituksen äänitorveksi on vähintään erikoinen journalistinen valinta.

Hämeen Sanomien pääkirjoitus 17. syyskuuta

JOURNALISTI

Journalisti Journalisten
Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
91. vuosikerta 24. 9. 2015

TOIMITUS

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA
/ANSVARIG CHEFREDAKTÖR
Markku Lappalainen 040 586 0613

TOIMITUSSIHTEERI/REDAKTIONS-
SEKRETERARE
Manu Marttinen 050 310 3036

TOIMITTAJAT/REPORTRAR
Nina Erho 050 379 8155
Manu Haapalainen 050 379 9108
Marja Honkonen (perhevapaalla)

ULKOASU/LAYOUT
Heli Saarela 050 528 5001

TILAUKSET/BESTÄLLNINGAR
YAP tilaajapalvelu 0303 9778
tilaajapalvelu@yap.fi

PAINO/TRYCKERI
I-print Oy, Seinäjoki
ISSN 1236-3596 (painettu/tryckt)
1458-4271 (verkko/nät)

JULKAISIJA/UTGIVARE
Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund
(09) 6122 330, faksi (09) 640 361
PL 50, 00531 Helsinki

etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.släktnamn@journalistiliitto.fi
www.journalisti.fi

KANNEN KUVA: TEEMU KUUSIMURTO

*Journalisti vaalii
laadukasta journalismia,
sananvapautta ja
alan parhaita perinteitä.
Journalisti tarkastelee
kriittisesti media-alaa
ja sen ilmiöitä.*

MARKKU LAPPALAINEN markku.lappalainen@journalistiliitto.fi

Sopua hakemassa

Journalistiliitto ei osallistunut palkansaaajien mielenosoitukseen perjantaina 18. syyskuuta. Le-

distön tes kieltää kaikki työtaistelut sopimuksen voimassa ollessa. Sopimusmääräys mahdollistaa sen, että tiedonvälitys toimii myös poikkeusoloissa.

Liitto antoi kuitenkin tukensa mielenosoituksen keskeisille vaatimuksille. Se vastustaa hallituksen aikeita heikentää työehtoja ja murentaa työehtosopimusjärjestelmää. Liiton tekemän kyselyn mukaan yli 80 prosenttia sen jäsenistä tuomitsee maan hallituksen kaavailemat sopimusoikeuden rajoitukset. Kyselyssä oli vastaajia yli 2 500.

Palkansaaajajärjestöt ryhtyivät lailliseen protestiin, ja pääministeri **Juha Sipilä** (kesk.) turvautui poikkeukselliseen menettelyyn. Hän puhutteli kansaa televisiossa, taivutteli sitä oman näkemyksensä taakse ja tarjosi vielä kerran työmarkkinaosapuolille

tilaisuuden etsiä vaihtoehtoja.

Sapelienskalistelusta on siirrytty arkeen. Työmarkkinoiden osapuolet etsivät sopua. Palkansaaajien näkökulmasta keskeistä on, miten tarvittavat säästöt toteutetaan. Oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo eivät toteudu hallituksen esittelemillä keinoilla.

”Palkansaaajien näkökulmasta keskeistä on, miten tarvittavat säästöt toteutetaan.”

Palkansaaajat ovat varsin laajasti hyväksyneet hallituksen tavoitteen työvoimakustannusten alentamisesta. Tavoiteltavan sovun keskeisiä elementtejä ovat epäilemättä lomarahat, työajan pidennys ja niin sanottu palkkamaltti.

Siitä ei ole tietoa, kuinka kaukana osapuolet ovat tavoitteen

toteutustavasta. Voiko pysyvien leikkausten rinnalla olla määrällisiä järjestelyjä? Saadaanko pakettiin liitetyksi elementtejä, jotka jakavat taakkaa myös muiden kuin palkansaaajien maksettavaksi? Miten taataan pienen palkkaisten, naisvaltaisten ja epämuukavia työaikoja tekevien alojen tasapuolinen kohtelu?

Työmarkkinaosapuolet ovat toistaiseksi pidättäytyneet spekuloimasta julkisesti sovun mahdollisilla vaihtoehdoilla. Vanha periaate pätee: mitään ei ole sovittu ennen kuin kaikista on sovittu. Sipilä on korttinsa näyttänyt, hänen tarkoitustaan avoimuus palvelee: jos sopua ei synny, hallitus toteuttaa pak-kolait.

Televisiopuheessaan Sipilä vetosi yrityksiin ja yritysjohtajiin toivomalla heiltä ”ripauksen lisää isänmaallisuutta”. Myönteisesti tulkittuna tämä sisältää viestin työnantajille. Hallituksen kaavailuihin myönteisesti myhäillen suhtautuneelta elinkeinoelämältäkin on syytä odottaa vastaantuloa.

Kitkerä voitto

Hufvudstadsbladetin toimittaja **Tommy Pohjola** on voittanut Helsingin kaupungin liikennelaitoksen asiakirjasalausta koskevan oikeudenkäynnin nyt myös käräjäoikeudessa. Journalistissa 8/2015 kerroimme, että hallinto-oikeus määräsi Pohjolan pyytämät asiakirjat julkisiksi.

Käräjäoikeuden päätös hämmentää: automaattimetrotä koskevia asiakirjoja salanneet virkamiehet syyllistyivät virkavelvollisuuden rikkomiseen,

mutta oikeus ei määrännyt tekijöille rangaistusta. Tommy Pohjolan voitto maistuu perustellusti kitkerältä.

Päätöksellään käräjäoikeus määrittää perustuslakiin kirjatun julkisuusperiaatteen asemaa. Syn-tyy vaikutelma, että julkisuuslain määräyksien laiminlyönnistä ei ole varsinaisia seuraamuksia. Pohjolan tutkiman Siemens-sopimuksen purkamisesta koitui helsinkiläisille tappiota kymmeniä miljoonia euroja.

KASVO

JUSSI PULLINEN

- Helsingin Sanomien uutispäällikkö, joka vastaa muun muassa Nyt.fi:stä
- Valtiotieteiden maisteri
- Helsingin Sanomissa vuodesta 2008
- Sanoman toimittajakoulussa 2007–2008

Huutelusta keskusteluun

Nyt.fi:stä vastaavan Jussi Pullisen mielestä toimittajien puheenjohtajuus voi parantaa verkkokeskustelua – ja koko yhteiskunnallista keskustelua.

NINA ERHO, TEKSTI • JANI LAUKKANEN, KUVA

”En halua estää yleisön osallistumista mediaan”, sanoo *Helsingin Sanomien* Nyt.fi:stä vastaava uutispäällikkö **Jussi Pullinen**. Toisaalta hän haluaa eroon huutokaaoksesta, josta on vaikea muodostaa kokonaiskuva.

Nyt.fi on etsinyt ratkaisua, jolla molemmat toiveet toteutuisivat. Ensin se sulki mölinäksi menneen kommentoinnin juttujen perästä. Viime viikolla se avasi erilliset keskustelut toimituksen valitsemista ajankohtaisista aiheista. Ratkaisu sai heti yleisöltä kehuja mutta myös risuja: kommentointi oli tylsien juttujen suola, toimitus ei pärjää väittelyssä, sensuuria...

”Erillisillä avauksilla pyritään saamaan aikaan keskustelua laajemmista kokonaisuuksista. Yksittäisistä jutuista ei yleensä synny keskustelua, koska ihmiset kirjoittavat niistä jotain eivätkä palaa katsomaan, mitä sitten seuraa”, Pullinen perustelee.

JUTTujen KOMMENTOINNIN sulkemisen jälkeen yleisöltä tuli paljon ehdotuksia teknisistä ratkaisuista mölinän suitsimiseksi, ja joidenkin toteuttamismahdollisuuksia selvittellen. Ensivun löytämiseksi Nyt.fi:n toimitus kävi läpi keskustelufoorumia, Facebook-ryhmiä ja blogeja, joissa keskustelu pysyy asiassa.

Niistä poimittiin malli selkeästi määriteltyistä aiheista ja ylläpitäjän ilmentämästä puheenjohtajuudesta. Keskustelujen pohjaksi toimitus kokoa eri näkökulmia mutta välttää valmiiden mielipiteiden antamista.

”Keskusteluja avatessamme joudumme itsekin miettimään, miksi aiheesta pitää puhua. Uskon, että toimituksen keskuste-

lunavaus ohjaa yleisönkin ottamaan enemmän vastuuta.”

Ideaalimaailmassa toimittaja jatkaisi koko ajan puheenjohtajan roolissa. Pullisen mielestä rooli olisi nykyisessä jännitteisessä yhteiskuntatilanteessa toimittajille laajemmin sopiva: olisimme ne, jotka sanovat, että nyt kuunnellaan tätä ja nyt taas vuorollaan tuota ihmistä.

TODELLISUUDESSA NYT.FI:N keskusteluja valvoivat moderaattorit, resurssisysteistä. Linja on, että kaikkea mieltä saa olla, kunhan perustele eikä huuda. Entistä tiukemmin karsitaan toistoa, aggressiivisuutta ja naljailua, jonka ainoa anti on todeta, että eipä taas asiat onnistu.

”**Uskon, että toimituksen keskustelunavaus ohjaa yleisönkin ottamaan enemmän vastuuta.**”

Eurooppalaisia esimerkkejä etsiessään Pullinen yllättyi siitä, että suomalaistyyppinen uutiskomentointi ei näytä olevan sääntö muualla.

”Suomalaiset ovat aina olleet innokkaita mielipidekirjoittajia, ja Suomi on teknologiaoptimisimin maa. Ehkä median verkko-ratkaisuihinkin on liittynyt odotus, että kun kaikkien annetaan sanoa mielipiteensä, seuraa automaattisesti hyvää.”

”Mutta sananvapaus ei ole sitä, että ihan kaikki julkaistaan.” ●

Etusivun uudistajat. Uutispäälikkö Mikko Metsämäen (keskellä) alaisuudessa toimii joukko toimittajia, jotka vastaavat Kauppalehden verkon etusivun sisällöstä. Kuvassa Antti Lehmusvirta (vas.) Emil Elo, Anna Juvonen ja Maija Vehviläinen.

KAUPPALEHTI LUKUINA

● Painetun lehden lukijamäärä: 155 000 +2,6%

● Verkkoliiketoiminnan osuus liikevaihdosta 42,5%

● Verkkokävijöitä, viikot 8–37: +10%

● Liikevaihto: 27,8 me +3,7 %*

● Verkkoliiketoiminnan liikevaihto +2,0 %*

● Kulut: 24,0 me -0,5%*

*MUUTOS 1–6 2014–2015
LÄHTEET: KMT LUKIJATUTKIMUS,
TNS METRIX JA ALMA MEDIAN
OSAVUOSIKATSAUS

Digi-into nousee Kauppalehdessä

MANU MARTTINEN, TEKSTI • HELI SAARELA, KUVA

Kauppalehti päätti kolme vuotta sitten keskittyä digitaaliseen julkaisemiseen. Suunnanmuutos näyttää onnistuneen, sillä digitaaliset sisällöt tuovat jo lähes puolet Kauppalehti-ryhmän liikevaihdosta.

Päätoimittaja **Arno Aho**nsniemi lausui syyskuun alussa Kauppalehden henkilökunnalle sanat, joita on viime aikoina kuultu harvoin media-alalla: kaikki käppyrät osoittavat ylöspäin.

Päätoimittaja puhui Kauppalehden alkuvuoden talouslukuista. Kasvussa ovat talousmediaa julkaisevan yksikön kokonaisliikevaihto, mainosmyynti, verkkoliiketoiminnan liikevaihto sekä printin ja verkkolukijoiden määrä. Tuloskin on pysynyt viime vuoden tasolla ja toimittuksellisen henkilöstön määrää on noussut hieman. Yt-neuvotteluita ei ole käyty lähes kolmeen vuoteen.

Laskussa ovat vain kulut: toimintaa pyöritetään siis kustannustehokkaasti.

Päätoimittaja pyytää kiinnittämään huomiota erityisesti yhteen

lukuun: verkkoliiketoiminnan osuuteen kokonaisliikevaihdosta. Se on yli 40 prosenttia, mikä tarkoittaa, että lähes puolet liikevaihdosta tulee muualta kuin printistä.

”Vuonna 2009 Kauppalehdessä purettiin raja-aidat printti- ja digitoimituksen välillä. Sen jälkeen toimittajat ovat tehneet kaikkea. Perinteisen median tulevaisuus riippuu siitä, miten menestyksekkäästi se pystyy digitalisoimaan tuotteensa”, Aho nsniemi sanoo.

Kauppalehden tuloksesta merkittävä osa tosin tulee talousammattilaisille suunnatuista palveluista, jotka eivät ole perinteistä media-toimintaa. Toimituksella on silti tärkeä rooli yksikön tuloksessa. Esimerkiksi Kauppalehden maksumuurin takana olevien digisisältöjen myynti tuo lehdelle ”merkittäviä tuloja”. Lukuja lehti ei alan tapojen mukaisesti kerro julkisuuteen.

”Sisältömyynti on mennyt hyvin eteenpäin, sen voin sanoa suoraan”, Aho nsniemi toteaa.

AHO NSNIEMI TEKI päätoimittajaksi tul-

tuaan kolme vuotta sitten päätöksen keskittymisestä digisisältöihin. Muutosvaihe on sisältänyt monia kokeiluja yritys-erhdys-menetelmällä. Esimerkiksi videoiden tekemisessä Kauppalehti on joutunut painamaan jarrua ja etsii uusia tapoja hyödyntää liikkuvaa kuvaa.

Digimuutoksen kättilönä toiminut uutispäälikkö **Mikko Metsämäki** kertoo, että tärkeä osa taloudellista menestystä on ”erilaisten härpäkkeiden” kokeileminen. Metsämäen mukaan toimituksessa on hyvä tekemisen meininki.

”Erilaisia kokeiluja on voitu tehdä ilman että on selkä seinää vasten”, Metsämäki sanoo.

Hän mainitsee onnistuneeksi kokeiluksi yhteistyön mainosmyynnin kanssa. Toimitus ja mainosmyynti ovat kehittäneet yhdessä asiansoitteluun perustuvan mainosmyyntimallin.

”Olemme toimituksessa sitoutuneet siihen, että saamme tiettyä klikkimääriä tietyille asiansoittajille ja me seuraamme niitä deskissä viikottain. Pyrimme sitoutumaan sii-

hen, että saamme vaikka autojuutuille tietyn määrän klikkauksia”, Metsämäki sanoo.

Toimittajia on myös kannustettu toimimaan aktiivisesti somessa ja seuraamaan omien juttujen leviämistä verkossa analytiikkatyökaluja hyödyntäen. Kannustimeksi päätoimittaja lanseerasi leikkimielisen kisan, jossa tarkoituksena on ylittää päätoimittajan Twitter-seuraajien määrä, joka on nyt noin 3 500.

METSÄMÄKI ARVIOI, että siirtyminen digitaaliseen toimittamiseen on sujunut Kauppalehdessä melko kivuttomasti, koska taloustoimittajien kriisitietoisuus on ollut jo pitkään hyvällä tasolla. Oman talon luvut on tutkittu tarkoin ja niistä on vedetty muutoksen mahdollistavia johtopäätöksiä.

”Kun digi-edellä-strategia tuli, toimittajat olivat jo sisäistäneet, että verkko on tärkeä asia. Ei ollut sitä asennetta, että haluan tehdä juttuja vain tärkeään printtiin, eikä mitään hömppää sinne verkkoon.” ●

ELINA GRUNDSTRÖM

elina.grundstrom@kolumbus.fi
KIRJOITTAJA ON VAPAA TOIMITTAJA
JA TIETOKIRJAILIJA.

Hygienian alkeet

”

Ihan kuin ennen vanhaan mainostointistobileissä”, kommentoi eräs tuttava ajatushautomo

Demoksen kymmenvuotisjuhlissa syyskuun alussa. Vanha konepaja oli täynnä mustiin pukeutuneita hoikkia ja hyvännäköisiä ihmisiä, jotka kävivät intoutuneita keskusteluja uusista työprojekteistaan.

Oli helpottavaa havaita, että Sipilän Suomessa tapahtuu muutakin kuin leikkauksia.

Intoa puhisevassa joukossa näkyi paljon ex-toimittajia, jotka olivat siirtyneet viestintäalalle. Perinteinen media on talousvaikeuksissa, mutta vielä isommassa kriisissä on perinteinen mainonta. Naiivit ostokehotukset eivät uppoa someajan yleisöön, joka on tottunut tarinallisempaan sisältöön. Se avaa uusia työmahdollisuuksia toimittajille.

Aidan toiselle puolelle siirtyneet journalistit eivät vaikuta elämään pettyneiltä luusereilta, vaan heihin on syttynyt uusi liekki. Sisältömarkkinointiin tai lobbaukseen erikoistuneissa viestintätoimistoissa tehdään jännittäviä asioita mukavammassa työoloissa kuin toimituksissa. Viestintäkonsultit saavat parantaa maailmaakin vapaammin kun rivitoimittajat, joilta odotetaan poliittista sitoutumattomuutta. Konsultit ovat olleet innolla mukana järjestämässä esimerkiksi Tahdon-kampanjaa sekä Unelma- ja Welcome-mielenosoituksia.

MYÖS MEDIATALOT ovat innostuneet sisältömarkkinoinnista. Siitä toivotaan uutta tulonlähdettä, joka pelastaisi perinteisen journalismin.

Kaikki voidaan kuitenkin pilata,

jos journalismin ja mainonnan raja hämärtyy. Se voi nopeasti viedä uskottavuuden ja yleisön molemmilta. Mediayhtiöt ovat ymmärtäneet vaaran ja reagoineet siihen nopeasti. Ne olivat mukana laatimassa Julkisen sanan neuvoston toukokuista suositusta, jonka mukaan mainosmateriaali tulisi aina merkitä selvästi ja määritellä ilmaisulla ”mainos” tai ”kaupallinen yhteistyö”.

MEDIATALOISSA hygienian alkeet on omaksuttu, mutta entisten ja nykyisten toimittajien keskuudessa hämmennys on suurta. Veteen piirretty viiva mainonnan ja journalismin välillä on siirtynyt korvien väliin, jossa se liplattelee epämääräisesti. Kasvava freelancer-joukko tekee samanaikaisesti toimittajan ja viestintäkonsultin hommia, mutta ei osaa ilmoittaa sidonnaisuuksiaan läpinäkyvästi. Sama henkilö esiintyy journalistisilla alustoilla ”vapaana toimittajana”, mutta muualla ”viestintäkonsulttina”. ”Tiedetoimittaja” voi olla toisissa yhteyksissä ”tiedeviestijä”.

Tv-keskusteluissa lobbareiksi siirtyneet toimittajat esiintyvät vanhan karisman varassa, eikä katsoja osaa aavistaa, kuka heidän palkkansa nykyään maksaa. Porin Suomi-Areenassa eksät ja nyksät toimittajat, poliitikot ja lobbarit ovat samaa suurta kaveripoprukkaa. Tilannetta pahentaa se, ettei Suomessa ole vielä lobbarekisteriä, jossa vaikuttajaviestijät ilmoittavat toimeksiantajansa.

Korvien välisen viivan suorittamiseen ei ole olemassa mitään yksioikoista menetelmää, mutta vähän lisää hygieniää ja sidonnaisuuksien ilmoittamista tähän nyt tarvittaisiin. ●

Kuuden vuoden kuuliaisuus

Risto Uimosen kuusivuotinen pesti Julkisen sanan neuvoston puheenjohtajana päättyy vuoden lopussa. Nyt Uimonen puhuu kaudestaan, suomalaisen journalismin tilasta ja mediakohuistaan.

MANU HAAPALAINEN, TEKSTI • TEEMU KUUSIMURTO, KUVAT

Ympyrä sulkeutuu. Tammikuussa 1976 alle kolmikymppinen toimitaja **Risto Uimonen** tuli Lontoosta töihin *Turun Sanomien* Helsingin toimitukseen. Ensimmäisiin työtehtäviin kuului tuponeuvottelujen seuraaminen Helsingin ”työnantajapalatsissa”, Eteläranta 10:n kahdeksannessa kerroksessa.

39 vuotta myöhemmin kosteusvaurio on ajanut Julkisen sanan neuvoston muuttaman korttelin päähän vanhoista Vironkadun tiloistaan. Komean uran muun muassa *Kalevassa*, *Helsingin Sanomissa* ja tietokirjailijana tehnyt JSN:n puheenjohtaja on palannut kautensa loppuhetkiksi Eteläranta kymppiin, tuttuun kahdeksanteen kerrokseen. **Kekkonen** ei enää määrää, internet ja sosiaalinen media ovat

muuttaneet journalismia peruuttamattomasti.

KALEVAN PÄÄTOIMITTAJAN virasta eläköitynyt Uimonen tuli Julkisen sanan neuvoston johtoon helmikuussa 2009, keskelle sen historian suurinta kriisiä. Edellinen puheenjohtaja **Pekka Hyvärinen** oli eronnut vastalauseena sille, että neuvosto antoi Ylelle vapauttavan päätöksen **Matti Vanhasen** lautakasajutussa. Myös Hyväristä edeltäneet **Kalevi Kivistö** ja **Jacob Söderman** olivat lähteneet kesken oman kautensa. Neuvoston arvostus oli lähellä nollaa. Jopa sen lakkauttamisesta puhuttiin.

Tällaisia puheita ei enää vuosiin ole kuulunut. Selvää on, että neuvosto on Uimosen jäljiltä kuuden vuoden takaista paljon vahvempi instituutio.

”Lähtökohta oli, että luottamus neuvostoon piti palauttaa”, Uimonen muistelee nyt.

”Työni onnistumisen arvioiminen on muiden tehtävä, mutta minusta JSN nauttii tällä hetkellä melko suurta arvonnantoa.”

UIMONEN TUNTUU kuin syntyneen Julkisen sanan neuvoston puheenjohtajaksi. On helppo uskoa jämpäin ja jämäkän, oululaisittain suorapuheisen vanhan liiton miehen allekirjoittavan *Journalistin ohjeet* sydänverellään.

”Ennen kuin minua pyydettiin neuvoston johtoon, ei tämänkaltaisen työ ollut käynyt mielessänikään”, Uimonen sanoo.

”Mutta kasvoihin siihen nopeasti sisään. Alan sisäistä sääntelyelintä tarvitaan erityisesti tällaisena aikana. Toimitukset hakevat kannattavaa toimintamallia, ja sortuvat siksi piilomainontaan, klikkausjournalismiin ja muihin kyseenalaisiin keinoihin. Se on kuin haulikko-ammuntaa: ammutaan kasa haulleja umpimähkään, ja katsotaan

Kaksoisrooli. Kärkevä poliittinen analyytikko punnitsee JSN:n puheenjohtajana sanansa tarkemmin.

mikä osuu. Neuvosto pystyy osaltaan päätöksillään vaikuttamaan journalismin uskottavuuteen.”

Uimonen sanoo, että leikkauksista ja alan talousvaikeuksista huolimatta suomalainen journalismi on säilynyt korkeatasoisena. Vaikka *Journalistin ohjeet* olisi syytä hallita paremmin, toimituksissa tehdään vieläkin hyvää työtä.

”Mutta aika monet viime aikoina antamamme langettavat päätökset johtuvat pienistä, anteeksiantamattomista muotovirheistä. Ei esimerkiksi ole muistettu, miten virheet pitää oikaista. Piilomainonta on yhä yleisempi ongelma. Erityi-

sesti netissä on keksitty erilaisia uusia tapoja hämärtää journalismin ja mainonnan rajaa”, Uimonen kuvailee.

”Annoimme kesän alussa suosituksen, että ilmoitus-sanan sijaan pitäisi aina käyttää sanaa mainos. Sen pitäisi selkiyttää ilmapiiriä. Jos hämärretään journalismin ja mainosten rajaa, käydään kauppaa tiedotusvälineiden luotettavuudella.”

Uimonen sanoo toivovansa suomalais-medialta astetta kriittisempää suhtautumista vallanpitäjiin – siis silloin, kun aihetta on. Myös se toisi tiedotusvälineille uskottavuutta, ja on jo tuonutkin.

”Olin näissä hommissa jo Kekkosen

Jos hämärretään journalismin ja mainosten rajaa, käydään kauppaa tiedotusvälineiden luotettavuudella.

aikana. Kyllähän silloin vallanpitäjiä myötäiltiin. **Koiviston** aikana media vapautui. Tässä suhteessa on menty jättiharpauksin eteenpäin. Vallankäyttäjien ja median suhde on periaatteessa terve. Mutta olemme yhä Ruotsiin, Britanniaan tai Yhdysvaltoihin verrattuna varovaisia. Suomessa on se ongelma, että tämä on pieni maa, jossa poliitikkojen ja toimittajien välinen kanssakäyminen on tiivistä. Jos haastateltava vastaa puuta heinää, se hyväksytään liian helposti. Jatkokysymykset jäävät esittämättä.”

NEUVOSTON ARVOVALTAA on Uimosenkin aikana kyseenalaistettu. Hän on ainakin tällä haavaa neuvoston viimeinen osa-aikainen puheenjohtaja. Osa-aikaisuus on tarkoittanut sitä, että JSN:n puheenjohtajalle on jäänyt aikaa toimia myös poliittisen kommentaattorin roolissa. Suuren yleisön silmissä Uimonen on kuitenkin ”JSN:n Uimonen” myös ajankoh-taisia asioita kommentoidessaan.

Miehelle itselleen kahden roolin väli-nen työnjako on kristallinkirkas.

”Olen aina tarkka, että jos puhun muussa ominaisuudessa, silloin ei saa sanoa, että ’Uimonen on JSN:n puheenjohtaja’. Olen aina pitänyt siitä huolen. Toki ihmisille tuottaa vaikeuksia erottaa rooleja toisistaan, ja se on ihan ymmärrettävää. Ei niitä ehkä voikaan ulkopuo-lelta erottaa, mutta itselleni tämä on todella tärkeä periaate.”

Joka tapauksessa Uimonen on saanut töksähtävillä julkisilla kommenteil-laan some-pöhisijät haukkomaan muu-tamaan otteeseen henkeään. Uimonen piti kommentissaan Ylelle **Pekka Haa-viston** mahdollisuuksia presidentin-vaaleissa heikkoina ”eräästä tunnetusta syystä”. Venäjällä vangittua Greenpeace-aktivisti **Sini Saarelaa** hän kuvaili ko-lumnissaan ”sinisilmäiseksi”. *Charlie Hebdo* -iskun yhteydessä Uimonen luonnehti länsimaista ja islamilaista demokratiakä-

sitystä ”yhteensovittamattomiksi.” Heitot ovat vahvistaneet patavanhoillista kuvaa Uimosesta.

Muuten laveasti ja pohdiskellen vastai-leva Uimonen kiusaantuu hiukan tästä aihealueesta. Puhe muuttuu lyhytsanai-semmäksi, hetkittäin puolittain hyök-kääväksi. Esiin nousee yhä selvemmin oman sukupolvensa mies, suorasanaisten totuudenpuhujia, joka ei uhraa turhaa energiaa sen miettimiselle, onko oma totuus horjutettavissa. Kun jotain on sanottu, se pysyy.

Kysyn Uimoselta, miksi hän ei ole ollut halukas täsmentämään tai korjailemaan möläytyksiksi tulkittuja kommenttejaan.

”Ei ole kysytty! Eikä lausuntojani ole ollut tarvetta korjailla”, hän vastaa.

”Sanoin, että Pekka Haavisto ei voita presidentinvaaleja, ja syynä on hänen sukupuolinen suuntautumisenensa. Mitäs korjattavaa siinä on? Sini Saarela taas, Greenpeace on maailman taitavimpia propagandajärjestöjä. He käyttivät Saare-laa hyväksi. Ei kommentissani ollut mi-tään kohahduttavaa, se vain haluttiin teh-dä kohahduttavaksi. Kaikestahan meillä loukkaannutaan.”

Uimonen täsmentää tarkoittavansa, että Greenpeace on erinomaisen taitava hallitsemaan julkisuutta – ja niin sen pi-tää ollakin, jotta voisi mahdollisimman tehokkaasti edistää hyviä päämääriään.

Mutta kokenut poliittinen analyttikko on myös sanankäytön ja sävyerojen eks-pertti, pakostakin. Tottahan on eroa sillä, kutsuuko Greenpeacea ensisijaisesti pro-paganda- vai ympäristöjärjestöksi...

”Se on sekä että! Kalterien takaa Venä-jällä maailmaa katseli Sini Saarela sini-sine silmineen, blondi. Ajattele jos siel-lä olisi ollut kaljupäinen, lihaksikas tyttö, tatuointeja joka paikka täynnä. Olisiko maailma reagoinut samoin?”

Vielä enemmän keskustelua Uimonen herätti puhuessaan *Charlie Hebdo* -terrori-iskun jälkeen ”länsimaisen ja islamilaisen

demokratiakäsityksen yhteensovittamat-tomuudesta”.

”Minun näkemykseni mukaan ne eivät ole yhteen sovitettavissa”, hän vahvistaa.

”Asian voisi pelkistää myös sanomalla näin: Jos tulee tiukka paikka, panevatko suomalaiset hunnun päähänsä vai otta-vatko islamilaiset naiset hunnun pääs-tänsä pois? Voimme elää rinnakkain, mutta emme me rupea elämään Suomes-sa islamilaisen pelisääntöjen mukaan.”

Eli mitä kaikkea tarkoitat tällä yhteen-sovittamattomuudella?

”Ennen kaikkea tarkoitan sananvapaut-ta. Sanahan ei ole tietojeni mukaan va-paa yhdessäkään islamilaisessa valtiossa. Tietysti on yksi kysymys, mikä on isla-milainen valtio. Toinen asia on kuole-manrangaistus. Kolmas on naisen asema. Useimmissa islamilaisissa maissa nai-nen ei ole aidosti tasa-arvoinen miehen kanssa.”

Uimonen puhuu yhtäältä ”islamilaisesta demokratiasta” – sellainen voisi kai olla vaikkapa kohti sananvapautta ja tasa-arvoa edennyt Indonesia. Toisaalta ”islami-lainen valtio” kuulostaa lähinnä sharia-lakiin viittaavan islamic state -käsitteen suomennokselta.

”No, siinä tullaan juuri siihen, mitä islamilaisella valtiolla tarkoitetaan. En nyt osaa niitä suoralta kädeltä tässä lue-tella. Pitäisi ottaa vaikka Wikipedia avuksi ja katsoa mikä kuuluu mihinkin. Monissa islamilaisissa maissa voi olla näennäinen sanavapaus, mutta ei tosiasiallista.”

UIMOSSEN KIRJOITTAMA, eduskuntavaalien alla ilmestynyt **Juha Sipilä** -elämäkerta kuitattiin muun muassa *Aamulehdessä* ja Ylen verkkosivuilla kritiikittömäksi vaali-kirjaksi.

”Se oli aivan käsittämätöntä. Kirjan tarkoitus oli kertoa, millainen mies Sipilä on. Eiväthän edes keskusta-laiset tunteneet häntä, eivät tun-ne kunnolla vielääkään. Se halut-

Tuntuu, että jotkut toimittajat jopa pilailevat lukijoiden kustannuksella, tekevät tahallaan otsikoita, joilla osoitetaan että lukija on sensaationälkäinen.

tiin julkaista juuri vaalien alla tietenkin kaupallisista syistä. Kirja pitää tehdä silloin kun aihe on kuuma.”

Uimonen korostaa, ettei itse ehdottanut Sipilä-kirjaa, vaan Minerva Kustannus tilasi sen häneltä. JSN-puolipäiväisyys nimenomaan mahdollisti tietokirjailijana toimimisen.

”Kannessa on vain minun nimeni, mikä tarkoittaa, että minä yksin olen päättänyt mitä Sipilästä kirjoitin. Sipilä on saanut korjata virheet käsikirjoituksista. Häntä oli vaikea suostutella mukaan. Hän kieltäytyi kustantajien kaikista yhteistyötarjouksista. Minulta meni taivuteluyritykseen puolisen vuotta. En etukäteen ja tekovaiheen alussa edes tiennyt, millainen kirja siitä tulee. Vastahan ryhdyin perehtymään syvällisesti hänen elämänsä. En myöskään tietokirjailijana voi kirjoittaa muuta kuin sen, mitä on tapahtunut. Minä olen tietenkin vanha kettu ja kestäen kritiikin. Mutta harmittaa, että yksinkertaisia tosiasioita ei haluttu ottaa huomioon. Haluttiin mustamaalata.”

Uimonen kertoo, ettei muuten hirveästi perusta siitä, mitä hänestä somessa ja keskustelupalstoilla sanotaan.

”Ei minulla ole tapana googlettaa nimeäni. Tänäpäin paheksutaan minua ja huomenna sinua. Ei se ole sen kummempaa. Jos nykyiseen sosiaalisen median keskusteluun lähtee mukaan, on vain hölmö.”

Osittain kyse voisi olla siitä, että toimittajat haluaisivat JSN:n puheenjohtajan edustavan juuri heidän poliittista ja muuta arvomaailmaansa. Jälleen palataan puheenjohtajan ja poliittisen kommentaattorin eri rooleihin.

”En tietenkään edusta kuin omaa arvomaailmaani, eikä minun tarvitse edustakaan. Olen koko työelämäni ajan ollut politiikan analyysoija. Se on minun ammattini. Olen työskennellyt 14 vuotta

Hesarissa pääkirjoitustoimittajana ja kolumnistina. Olin *Kalevan* päätoimittajana erittäin ahkera kirjoittaja. Aina kun arvailaan maailmankatsomustani, olen sanonut että olen selkärangaton ihminen. Olen tunnustanut äänestäneeni seitsemää eri puoluetta, eli olen hyvin vapaamielinen. Mutta näissä puheena olevissa lausunnoissani on ollut kyse analyyseistä.”

On siis kommentaattori Uimonen ja puheenjohtaja Uimonen. JSN:n puheenjohtajana Uimonen sanoo soveltavansa mahdollisimman arvovapaasti *Journalistin ohjeita*.

”Siinä roolissa edustan puhtaasti *Journalistin ohjeissa* ilmaistua eettistä arvomaailmaa. JSN:n eettinen linja on syntynyt sen päätöksissä vuodesta 1968 lähtien. Se on osa minua. Päätöksiä ei vetäistä omasta hatusta, vaan noudatetaan hyvin tarkasti pitkää linjaa, katsotaan mitä mieltä meidän on oltava, jotta tulkitsemme *Journalistin ohjeita* oikein. Tähän samaan maailmaan astuu seuraajanikin. Kommentaattorin roolissa taas en aina halua olla poliittisesti korrekki, koska silloin en puhuisi totta vaan poliittista propagandaa.”

KUN PUHUTAAN julkisesta sanasta Suomesa vuonna 2015, on pakko puhua myös netti- ja some-keskustelujen pakolaiskriisin aikana koventuneesta ilmapiiristä. Pian haastattelupäivän jälkeen muun muassa *Nyt.fi*, *Iltalehti* ja MTV3 ilmoittivat sulkevasa nettikeskustelujaan toistaiseksi, osittain tai kokonaan.

Uimonen on aiemmin nostanut JSN:n suurimpien onnistumisten joukkoon kestävien pelisääntöjen luomisen tiedotusvälineiden nettikeskusteluihin. Neuvoston syyskuussa 2011 tekemän linjauksen mukaan medioiden pitää ”seurata verkkosivujaan ja poistaa keskustelupals-

toilta ihmisarvoa tai yksityisyyttä loukkaavat viestit”. Ongelmaksi tuntuu kuitenkin yhä enemmän muodostuvan, ettei törkyviestien tulvan moderoimiseen riitä mikään resursointi. Sivistynyt keskustelu tuntuu olevan samanlainen menneisyyden jäänne kuin se sopimussyhteiskunta, jota JSN:n väliaikainen koti Etelärannan työnantajapalatsissa symboloi.

Uimonen sanoo, että keskusteluilma-
piiri on jopa ainutlaatuisen huono.

”Ei meillä ole koskaan ollut Suomen historiassa tällaista vaihetta. Aiemmin oletettiin, että törkyviestejä esitetään vain anonyymisti. Nyt ihmiset kirjoittavat niitä ihan vapaasti omalla nimellään ja kuvallaan”, hän sanoo.

”Toleranssi on kasvanut aivan kohtuuttomasti, ja räävittömän keskustelun käymistä pidetään hyväksyttävänä. Minusta tämä on hirveän huolestuttava kehityssuunta. En pidä pahana, jos sivustojen ylläpitäjät sanovat, että meidän sivustolamme se ei käy.”

Vastavuoroisesti myös yleisön on ollut aiempaa hankalampi luottaa journalismiin. Klikkausjournalismi ja kyyninen sensaatiohakuisuus vierottavat lukijoita ja rapauttavat journalismin uskottavuutta, Uimonen huomauttaa.

”Klikkausjournalismi muokkaa voimakkaasti ihmisten mielialoja. Lukijat ovat erittäin tyytymättömiä, kun kokevat että heitä hämätään ja harhaanjohdetaan vetävillä otsikoilla. Klikkauksia laskettaessa liikutaan erittäin vaarallisilla vesillä. Mutta tuntuu, että jotkut toimittajat jopa pilailevat lukijoiden kustannuksella, tekevät tahallaan otsikoita, joilla osoitetaan että lukija on sensaationälkäinen.”

UIMONEN KOROSTAA moneen otteeseen tyytyväisyyttään siitä, että hänen seuraajastaan tulee kokopäiväinen puheenjohtaja. *Journalistin ohjeita* olisi hyvä tehdä

Vapaalla. Risto Uimonen sanoo varaavansa jatkossa enemmän aikaa itselleen. Kirjoittaminen tuskin lakkaa vielä pitkään aikaan.

tutuksi paikan päällä toimituksissa enemmän kuin puolipäiväinen Uimonen on ehtinyt. Median kiristynyt kilpailutilanne tuskin ainakaan vähentää neuvoston käsittelyyn tulevien kantelujen määrää.

On kaunista sattuman harmoniaa, että Uimosen työura on kiertänyt takaisin Etelärantaan. Haastattelun jälkeen hän hykertelee ”kultansa” työskentelevän aivan naapurissa – vielä syksyn ajan työmatka Espoosta voidaan usein taittaa yhdessä.

Vaikka pesti lähenee loppuaan, tietokirjailija Uimonen tuskin on sanonut viimeistä sanaansa.

”Olen antanut nyt itselleni aikaa Sipilä-kirjan loppurutistuksesta toipumiseen. Mutta uskon vielä jonkun kirjan kirjoittavani. En osaa olla tekemättä mitään.” ●

RISTO UIMONEN

- Syntynyt 1947 Oulussa.
- Helsingin Sanomien pääkirjoitustoimittaja 1986–2001.
- Kalevan päätoimittaja 2001–2009.
- Julkisen sanan neuvoston puheenjohtaja 2009–2015.
- Tietokirjoja muun muassa Lontoosta, poliitikkojen imagonrakennuksesta, Esko Ahosta, Iiro Viinasesta, Sauli Niinistöstä, suomalaisesta jääpallosta sekä Juha Sipilästä.

Joukossa on voimaa

Marimekko-kirjan tekeminen oli yli vuoden intensiivinen yhteistyö, mutta kirjoittajat jaksavat edelleen kehua toisiaan.

NINA ERHO, TEKSTI • KAROLIINA PAATOS, KUVA

Kun 9. syyskuuta ilmestyneen *Marimekko – Suuria kuvioita* -kirjan toimittajilta kysyy julkistamisen jälkeisenä päivänä fiilistä, se on sekä helpottunut että haikea. Yli sata haastattelua ja paljon muuta penkomista käsittäneen tutkivan työn tulokset ovat nyt kansissa, joiden välistä ei voi enää korjata pilkkuakaan.

”Haikeaa on se, että hienolla työryhmällä ei ole nyt mitään intensiivistä projektia”, sanoo **Esa Koivuranta**, joka on yksi kirjan neljästä kirjoittajasta.

Myös hänen kollegansa **Kati Pehkonen** ja **Tuija Sorjanen** kehuivat luontevasti ryhmää ja toisiaan. Eikö tämä jättiprojekti siis sisältänyt lainkaan väentöä?

Kolmikko myöntää väsymyksen, epävarmuuden ja kaaoksen vaivanneen välillä henkilökohtaisella tasolla, mutta työnjako ja yhteistyö sujuivat koko ajan hyvin.

”Olemme tehneet yhdessä opintoja ja töitä niin pitkään ja paljon, että turha draama on käyty ajat sitten läpi”, Pehkonen sanoo.

”Eli toisten vahvuudet ja heikkoudet olivat tiedossa”, Koivuranta sanoo.

ENNEN MARIMEKKOA nuoret journalistit penkoivat **Björn Wahlroosin** elämää ja tekoja Tampereen yliopiston vierailijaprofessorin

Tuomo Pietiläisen kurssilla. Wahlroos-kirja tehtiin päähenkilöä kuulematta, Marimekko-kirja paljolti yrityksen kanssa yhteistyössä. Silti esiin saatiin nostettua myös sille ei-niin-mieluisia asioita, kuten Kiinan tehtaan työolot.

”Olemme tehneet yhdessä niin pitkään ja paljon, että turha draama on käyty ajat sitten läpi.”

Kati Pehkonen

Siinä missä Wahlroos-kurssi opetti tutkivia työtapoja ja uusimman teknologian käyttöä, paljon pienemmän porukan Marimekko-projekti opetti suurten kokonaisuuksien hallintaa.

”Aikanaan valtavilta tuntuneet Wahlroos-osuudet hahmottaisi nyt *Kuukausiliite*-koon juttuina. Marimekon jälkeen on välillä turhautanut tunkea asioita pieneen tilaan”, Sorjanen sanoo.

Sorjaselle yksi projektin legendaarisimpia hetkiä oli nähdä julkarien yleisössä **Kirsti Paakkanen**, **Lenita Airisto**, **Jörn Donner**, **Ristomatti Ratia** ja paljon muuta Marimekkoon liittyvää väkeä. Myös se, että media noteerasi työn tulokset

laajasti, tuntui tekijöistä hyvältä.

Työvaiheista Pehkonen muistaa hauskana sen, kun hän haastatteli **Mika Ihamuotilaan** liittyen Björn Wahlroosia.

”Mietin hermostuneena, tuleeko puhe elämäkerrasta, jonka veimme hänelle sen ilmestyttyä. Lähtiessäni sanoin, että oli kiva taas tavata. Wahlroos kysyi, missä me ollaan tavattu.”

KOSKA OSA KIRJOITTAJISTA teki myös päivätöitä, tekstien hiominen jäi usein iltaan ja yöhön. Toisaalta ryhmässä oli voimaa: toisilta sai apua ja palautetta, ja kirja valmistui paljon nopeammin kuin yksin.

Apurahat ryhmä sai Koneen säätiöltä, Suomen tietokirjailijoilta ja Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnalta. Paljolti niiden turvin kirjanteon ajan elänyt Sorjanen sanoo, että vuokran sai maksettua, mutta sukanvarsi on tyhjä.

Toisaalta työlle on muitakin syitä kuin raha. Journalismi on intohimo, ja tuntuu hienolta saada aikaan jotain uutta. Tilaisuus kannatti käyttää nyt, kun Marimekon muistelijoina on vielä paljon elossa. Etenkin Pehkosta ajoi myös halu saada ihmiset ajattelemaan, missä nykyvaatteet tehdään.

Seuraavista projekteista Sorjanen kertoo, että jotain varmaan tehdään, mutta vielä ei tiedä, mitä.

Koivuranta sanoo, että hänellä olisi jo yksi aihe mielessä. ●

MARIMEKKO-TYÖRYHMÄ

● Marimekko – Suuria kuvioita on tutkiva journalistinen tietokirja, jonka julkaisi Into 9. syyskuuta.

● Kirjatyöryhmään kuuluivat journalistit Esa Koivuranta, Kati Pehkonen, Tuija Sorjanen ja Annina Vainio sekä kuvajournalistit Nina Karlsson ja Otto Ponto.

● Kirjoittajat olivat mukana tekemässä kirjaa Wahlroos – Epävirallinen elämäkertä.

● Kaikki tekijät ovat opiskelleet Tampereen yliopistossa tiedotusoppia ja kuuluvat osuuskunta Sarkamediaan.

Hetki ennen. Marimekko-kirjan julkistamistilaisuus järjestettiin WHS Teatteri Unionissa Helsingissä. Pian Nina Karlssonin, Annina Vainion, Tuija Sorjasen, Otto Ponton, Kati Pehkosen ja Esa Koivurannan poseerauksen jälkeen katsomoon asettui vaikuttava joukko Marimekko-väkeä.

Jokaviikkoinen kuraattori

Vaikka The New York Timesin sunnuntaisivujen AD Alexandra Zsigmond uskoo printtiin, sosiaalista mediaa on nykyään ajateltava ensin.

ARI LAHDENMÄKI, TEKSTI • MAIJA TAMMI, KUVAT

Syyskuussa 2010 **Alexandra Zsigmond** seiso i hermostuneena *The New York Timesin* toimituksen edessä kesäisellä Manhattanilla. Hän odotti näkevänsä parven pukumiehiä lehtiöt käsissään.

Mutta todellisuus oli toinen. *Timesin* toimituksessa ei juuri pukuja näe, eikä aina lehtiöitäkään.

Tuolloin 28-vuotias Zsigmond aloitti työssä, joka tulisi muuttamaan hänen elämänsä. Taidemuseossa ja kirjastudiossa työskennellyt nuori nainen alkoi päättää maailman vaikutusvaltaisimman sanomalehden artikkelisivuston kuvituksista.

ENNEN TIMESIA ZSIGMOND suunnitteli kirjojen ulkoasuja pienessä toimistossa New Yorkissa. Tuttu fonttisuunnittelija kertoi, että *Timesin* artikkelitoimitukseen tarvittaisiin graafikkoa.

”*Times* palkkaa henkilökuntaa useimmiten niin, että se ilmoittaa paikoista vain sisäisesti. Ilman tuttua kontaktia en olisi päässyt haastatteluun.”

Viikon kuluttua haastattelusta Zsigmond aloitti työnsä. Hänen tehtävänään oli hoitaa kuvitukset yleisönosastokirjoi-
tuksiin ja toimituksen ulkopuolisten kirjoittajien kolumneihin.

Zsigmond, 33, muistelee lehtiuransa alkua Amos Andersonin taidemuseon kahvilassa elokuun viimeisenä torstaina. Hän on saapunut Suomeen muutamaa

päivää aiemmin Kuvittajat-järjestön kutsumana ja esitelmöi myös Journalistiliiton järjestämässä tilaisuudessa.

”Ensimmäiset työpäivät *Timesissa* olivat ällistyttäviä. Opettelin asioita nopeaan tahtiin: millaisia ovat taitot ja kuvitustyy-
lit, keiltä kuvituksia tilataan. Välillä tuntui sekavalta”, Zsigmond sanoo.

Apua sai kuitenkin aina työtovereilta, joita hän kuvaa älykkäiksi, avuliaksi ja työnsä omistautuneiksi. Puolen vuoden kuluttua Zsigmondista tuntui, että hän osaa työnsä. Kun vierähti vielä kaksi vuotta, Zsigmond tuns i itsensä ekspertiksi.

”Printtilehti tulee silti aina säilymään, sillä ihmiset haluavat esineitä.

Se huomattiin myös toimituksessa, ja Zsigmond eteni ensin artikkelitoimituksen apulais-AD:ksi. Äskettäin hänestä tuli sunnuntaisivujen AD, kun tehtävää aiemmin hoitanut **Aviva Michaelov** siirtyi digitiimiin.

ENNEN MUUTTOAAN NEW YORKIIN Zsigmond työskenteli jonkun vuoden sanfranciscolaisessa nykytaiteen museossa. Hän vertaa nykyistä työtään näyttelyn kuratoin-

tiin – näyttely vain on kerran viikossa lehden sivuilla.

Zsigmond on opiskellut filosofiaa, ja hän on erityisen kiinnostunut metaforista. Taustasta on hyötyä, kun hän miettii kuvituksia abstrakteille esseille.

Sunnuntaisivuja on mainoksista riippuen 10–14. Kannessa on useimmiten piirroskuvitus, joskus valokuva.

Kuvitukset tilataan aina freelancereilta. Zsigmond käyttää paljon kuvataiteilijoita, jotka eivät välttämättä ole profiloituneet sanomalehtigrafiikan tekijöinä. Näin sivuille syntyy uniikki ilme.

Luennoitsija. The New York Timesin sunnuntaisivujen AD Alexandra Zsigmond kävi Suomessa elokuun lopulla Kuvittajat ry:n kutsumana. Hän luennoi myös Journalistiiliiton järjestämässä koulutustilaisuudessa.

Zsigmond etsii koko ajan uusia kuvittajia. Helsingissä hän puhui sarjakuvafestivaaleilla ja antoi palautetta kuvittajien portfolioista.

The New York Times maksaa sunnuntaisivujen kannen kuvituksesta tuhat dollaria, sisäsivujen kuvituksesta 500 dollaria. Pikkupiirroksista tekijä saa 300 dollaria, ja aukeaman ylittävän kuvituksen taksa on 800 dollaria.

Jos nettiversioon pitää tehdä animaatio, saa kuvittaja 250 dollarin lisäkorvauksen. Palkkiot ovat Zsigmondin mukaan verraten pieniä.

BROOKLYNISSA ASUVA ZSIGMOND kulkee työmatkansa yleensä polkupyörällä. Siihen kuluu 40 minuuttia.

Hän saapuu työpaikalleen kymmenen maissa ja pääsee lähtemään iltaseitsemältä, joskus kahdeksalta. Maanantait ovat muita päiviä rennompia: toimitukseen ei välttämättä tarvitse mennä, kunhan alkaa suunnitella kuvituksia ja tilata niitä.

Tiistaisin on palaveri, johon osallistuvat Zsigmondin lisäksi sunnuntaisivujen päällikkö **Trish Hall** sekä kuvapäällikkö ja grafiikkapäällikkö. Samana päivänä Zsigmond alkaa taistaa sivustoa. Erikseen hän

taittaa myös The International New York Timesin (The International Herald Tribunen seuraajan) kolmisivuisen artikkeliosion.

Sunnuntaivuilla julkaistaan uutisfeatureita ja esseitä sekä pääkirjoitukset ja yleisönosastokirjoitukset. Siellä työskentelee noin 50 toimittajaa ja editoria. Erikseen on op-doc-ryhmä, joka tekee nettiin videoita.

AD:itä on tätä nykyä kolme. Jokaisella on omat vastualueensa.

"Mielestäni tarvitsisimme vielä yhden AD:n lisää", Zsigmond sanoo. "Sosiaalisen median ja

online-juttujen määrä on niin suuri, että niillä pitäisi olla oma AD. Niissä on pakko olla kuva.”

Työtä teettävät myös jutut, jotka eivät päädy lainkaan verkkoon. Niihin tulee Zsigmondin mielestä liian usein arkistovalokuvan kaltainen kuvitus. Siitä hän ei pidä.

”TYÖNI EDELLYTTÄÄ diplomaatin ominaisuuksia. On oltava tekemisissä niin monen ihmisen kanssa, että se on sosiaalisesti raskasta.”

Zsigmond kuitenkin naurahtaa, kun sanoo perjantaisin kärsivänsä tilasta, jonka on diagnosoinut ”päättösävyseksi”.

”Olen joutunut siihen mennessä tekemään satoja mikropäätöksiä enkä enää pysty tekemään ratkaisuja normaalilla tavalla.”

Zsigmond tilaa viikoittain kymmenisen kuvitusta, joista jokainen vaatii

10–60 sähköpostikeskustelua tai valtavaan määrään puheluja. Gif-animaatio tehdään yleensä yhdestä viikon kuvituksesta.

Sunnuntaisivut kuuluvat *Timesin* suosituimpiin osastoihin, ja kuvitukset keräävät kehuja.

”Lehteen tulee niistä paljon palautetta lukijoilta. Minulle asti ei ole tullut yksikään haukkua”, Zsigmond kertoo.

THE NEW YORK TIMESIN digitaalinen painos on ollut menestys. Tämän vuoden ensimmäisellä kvartaalilla digitilausten määrä oli kustantajan mukaan 957 000. Edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden määrä kasvoi 20 prosenttia.

Alexandra Zsigmond kertoo aiemmin pitäneensä printtiä kuvitusten tärkeimpänä julkaisualustana, mutta hän on joutunut tarkistamaan käsityksiään. Facebookia ja Twitteriä on ajateltava ensin.

”Printtilehti tulee silti aina säilymään, sillä ihmiset haluavat esineitä.” ●

ALEXANDRA ZSIGMOND

● The New York Timesin sunnuntai-sivujen eli Sunday Review’n AD. Suosittu luennoitsija.

● Syntynyt San Franciscossa. Opiskellut filosofiaa, psykologiaa ja taidehistoriaa kalifornialaisessa Stanfordin yliopistossa sekä graafista suunnittelua newyorkilaisessa Parsons the New School for Designissa.

● Suunnitteli kirjojen ulkoasua ennen päättymistään The New York Timesiin.

● Vapaa-ajallaan käy taidenäyttelyissä sekä nykytanssi- ja balettitunneilla.

Kääntäjä printin ja digin välillä

Journalistiliiton järjestämässä ja Sanoman isännöimässä tilaisuudessa 25. elokuuta **Alexandra Zsigmond** puhui etenkin gif-animaatioista ja digitaalisten alustojen kuvituksille asettamista vaatimuksista.

Yksi AD:n tärkeimmistä tehtävistä on hänen mukaansa kääntäminen: jo kuvituksia tilattaessa pitää miettiä, miten ne saadaan toimimaan vekkoseleimessa, mobiililaitteissa ja Facebookissa.

Lehtien avaussivuille tulee usein pystykuvia, joista on voitava irrottaa toimivia vaakakokonaisuuksia digialustoille.

Animaatioita Zsigmond käyttää hyvin valikoivasti, vain silloin kun niillä voidaan saada aikaan lisäarvoa.

”Tämä on hyvin tärkeää. En käytä niitä vain, jotta verkkoon saataisiin liikettä”, Zsigmond sanoi Sanomatilassa.

Hän pyrkii koko ajan oppimaan lisää digijulkaisemisen teknisistä vaatimuksista. Nykyisin käy usein niin, että vasta kokeilemalla selviää, onko hänen ideansa oikeasti toteutuskelpoinen.

”Toisaalta jatkuva kokeilu lisää luovuutta.”

Ari Lahdenmäki

KUVA: HELI SAARELA

Kääntäjä. Alexandra Zsigmondin mukaan AD on kääntäjä, jonka pitää ymmärtää, miten kuva toimii eri foorumeilla.

JOURNALISTIROCK

PETE AARRE-AHTIO

NYT TUPLASTI ROKIMPI!

Journalistirock-bändikilpailu tuo Glorian lavalle tänä vuonna kahdeksan media-alan bändiä ja kahdeksan kitaristia. **Oona Kavasto** johtattaa yhtyeensä Media Unitedin ensimmäiselle keikalleen. **Joel Pöllänen** aikoo tiluttaa itsensä vuoden kitarasankariksi Tilu&Lilu-kisassa.

Lue lisää
tilutuskisasta:
tilulilu.com

FINAALI-ILTA 9.10. KLO 18.30 KULTTUURIAREENA GLORIA

JOURNALISTIROCK-F

EMMI TULOKAS

LEENA KOSKELA

Katso
kaikkien esiintyjien
osallistumisvideot:
[facebook.com/
journalistirock](https://facebook.com/journalistirock)

1 The Tunnelbana

Bändin synnystä on yhtä monta tarinaa kuin kertojaa. Pitkään The Tunnelbana keikkaili lähinnä tai-depiirien tilaisuuksissa, ja lavakarismaa oli usein enemmän kuin varsinaista taitoa.

Bändin motto onkin "maanista ja koomista", ja rokki soi 60-70-luvun hengessä punk/rockasenteella.

Puolet bändistä on media-alalla ja puolet taiteilijoina. Freelance-valokuvaa ja Anne Tamminsen lisäksi lavalla nähdään Yle Kulttuurin Jonni Roos sekä Reska. fi:n päätoimittaja Ilkka Peltoniemi.

The Tunnelbanan tavoite Journalistirockissa on, että kaikki saadaan lavalle ilman paareja ja myös hengissä pois sieltä.

Anne Tamminen

laulu

Jonni Roos

soolokitara

Ilkka Peltoniemi

rummut

Anssi Taulu

basso

Olli Larjo

komppikitara

Petri Metu

Aitta-aho

didgeridoo, laulu

2 Pasi Helena

Pasi Helena on keisarinleikkauksella yhtä aikaa Jorma Kaarinan kanssa syntynyt Finnhits-orkesteri, joka luottaa perinteisiin rock'n'roll-arvoihin. Journalistirockin osallistumisen syynä oli nimittäin villi seksi ja mahdollisuus tavata julkkiksia takahuoneessa. Pasi Helenan ikimuistoisin keikka järjestetään kuitenkin 2060 Olympia-stadionilla.

Yhtyeen kaikki soittajat vaikuttavat media-alalla, kuten Helsingin Sanomissa, Ilta-lehdessä ja Ulko-ministeriön viestintäosastolla.

Freelancer Pasi Kivioja kertoo bändin luottavan live-esiintymisen voimaan. "Armeijassakaan ei levytetä. Siellä opitaan esiintymään elävänä mahdollisimman pitkään."

Pasi Kivioja

laulu ja qiro

Mikko Vienonen

basso ja laulu

Antti Ämmälä

kitara ja laulu

Samuli

Leivonniemi

koskettimet ja laulu

Jouni Mölsä

rummut

3 Lev i Tolstoj

Lev i Tolstoj -duo viestittää rauhaa ja rakkautta indie-, country- ja blues-tyylisellä musiikillaan.

Syy tyylilajiin on yksinkertainen.

"Koska metalli on liian raskasta ja humppa on liian kevyttä, piti löytää jotain siitä välistä", kertoo Yle Novostissa työskentelevä laulaja-kitaristi Levan Tvaltvadze.

Kolme kuukautta sitten perustettu duo on varma voitostaan. Ensimmäinen keikka heitetään Gloriassa, ja seuraavaksi keikkapaikakseen bändi kaavaillee Finlandiattoa.

Suunnitelmissa on myös demo tai kaksi. "Me voitamme, koska bändimme mottona on Rauha ja Rauha, ja sitä nyt tarvitaan enemmän kuin koskaan". Yhtye soittaa venäjänkielistä rokkia ja on sitä mieltä, että koska kappaleet kertovat rakkaudesta, on kieli kaikille yhteinen.

Levan Tvaltvadze

kitara, laulu

Janne Tiensuu

basso

4 Fire Action

Heavyä soittava Fire Action tuo pirteän sävöyksen finaaliin. Helsingissä Ostrobotnian tiloissa pikkutunneilla perustettu bändi on ollut kasassa muutaman vuoden.

Esiintymiskokemusta bändille on kertynyt kymmenen keikan verran. Mistään keltanokista ei siis ole kyse.

Bändi on studiossa syyskuun lopussa, ja suunnitelmassa on myös musiikkivideo, jossa on kosolti tulta ja savua.

Kollegoille esiintyminen on tärkeää: "Mennään näyttämään, että osataan hakata muutakin kuin näppäimistöä", sanoo rumpali, Avun toimituspäällikkö/AD Samuli Häkkinä.

Strategia finaalin on selvä: "Oetaan iso lava haltuun ja vedetään joka sekunti täysillä", lupaa kitaristi, freetoimittaja Juri Vuortama.

Leo Barzola

laulu

Jani Hongisto

basso, taustalaulu

Samuli Häkkinä

rummut, taustalaulu

Juri Vuortama

kitara, taustalaulu

**YHTEISTYÖ-
KUMPPANIT**

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

Viestintätoimisto
LUOTSI

**HELSINGIN
SANOMAT**

apu

ETELÄ-SUOMEN MEDIA OY

yle

KOPIOSTO
TEKIJÄNOIKEUSJÄRJESTÖ

**MEDIA
PÄIVÄ**

INALISTIT 2015

**Bändit soittavat
tässä järjestyksessä,
ovet avataan 18.30.**

PETE AARRE-AHTIO

MARKUS SOMMERS

5 J. Hankivaara ja Hulttiot

Kuten rock'n'roll ja purkkajytämusa on J. Hankivaara & Hulttiot syntynyt Kerubimaan rantahiekalla rakkauden vaahdossa.

Yhtyeen yksi jäsen työskentelee Meidän Talossa ja Meidän Mökissä, toisella on suunnittelu- ja tutkimustoimisto HND ja kolmas on töissä Aste Helsingissä. Yhtyeen jäsenillä on satoja keikkoja takana, mutta Hulttiotille Journalistirock on ensiesiintyminen.

Hulttioiden soitosta tihkuvat läpi 70- ja 80-luvun vaiutukset, mutta biisit ovat heidän omaa tuotantoaan. Kisaan lähtemiselle on selkeä motiivi: "Rockin ja purkkajytämusan on palattava takaisin". Keikalla vedetään täysillä, bändin mottona onkin: "Me räjäytetään!"

Jarmo Hankivaara

kitara ja laulu

Heikki Nuutinen

kitara ja laulu

Valentin Muzikov

(Veli-Matti Moksunen)

basso ja taustalaulu

Georg "Jori" Judén

rummut

6 Snus

Jo viime vuoden Journalistirockissa yleisöä villinnyt Snus on ollut kasassa vuodesta 2012. Snus perustettiin tiedotusopin ainejärjestön vuosijuhlaa varten, ja yhtyeen toiminta on yhä keikkavetoista.

Bändissä vaikuttaa media-alan opiskelijoita sekä mediatyöläisiä Bonnierilta, Helsingin Sanomista, Iltalehdestä ja recruit-by.netistä.

Journalistirockilta yhtye odottaa hyvää fiilistä, raikasta juotavaa ja savukoneita. Yleensä Snusin ohjelmisto koostuu coverbiiseistä, mutta tällä kertaa he osallistuvat kilpailuun omalla sävellyksellään. "Silloin kun soitetaan, soitetaan niin perkeleesti!"

Samuli Ahola

kitara

Niina Alavillamo

basso

Juha Kartano

rummut

Erkki Mervaala

kitara

Iiro Myllymäki

laulu

Virve Rissanen

laulu ja koskettimet

Aino Sepponen

laulu

7 Media United

Media United ilmoittaa johtajatuokseen tämän hetken hittien sovittamisen perinnetietoisempaan ja riisuttuun muotoon. Lopputuloksen yhtye on nimennyt asiaan kuuluvasti journalismirockiksi.

Ylen freelanceradiotoimittaja Samin, Suunnittelutoimisto HANKin AD Oonan ja projektisuunnittelija Jussin muodostama bändi on musiikkiuran alussa, mutta tulevaisuutta on jo mietitty. Tavoitteena on tietenkin pitkä ja menestyksenkäs ura musiikibisneksessä.

Glorian finaali tulee olemaan Journalistirockia silmällä pitäen perustetun yhtyeen ensimmäinen keikka. "Gloriassa on loistavat puitteet bändeille. Uskomme, että keikasta tulee ikimuistoinen."

Eniten yhtye kuitenkin odottaa lämpimien palveluja ja tarjoiluja.

Oona Kavasto

laulu

Sami

Huohvanainen

kitara

Jussi Linkola

huuliharppu

8 The EU-Correspondents

Euroopan neuvostossa vuonna 2008 perustettu EU-Correspondents kertoo olevansa punkbändi, vaikkei punkilta kuulostakaan.

Lastenlauluja aikuisille lelupianon, rumpujen ja kitaran säestyksellä soittanut bändi on edennyt Brysselistä silloisen STT:n kirjeenvaihtajan kordinhoituhuoneesta aina Eurooppapäivän pää tapahtumaan Helsingissä.

Yhtyeen paluumuuton myötä tyyllilaji on muuttunut rockin kautta euroviisuiksi. Euroviisujärjestelmän valuvika on, että kitarasoolot puuttuvat. He haluavat siihen muutoksen.

Neljä yhtyeen jäsenistä on media-alalla. Yhden freelancerin lisäksi edustettuina ovat Nykypäivä, Helsinki Head Office ja STT.

Anu Piippo

laulu

Ilkka Luukkonen

kitara

Tuomas Muraja

piano

Tuomas Savonen

rummut

Juha Korpela

basso

TUOMARIT

Kisan jurya johtaa viime vuoden tapaan musiikki- ja media-alan vaikuttaja **Katja Ståhl**, joka työskentelee nykyisin Radio Novassa.

"Kuka tahansa finalisteista voi viedä voiton. Lavashow ratkaisee hyvin paljon."

Ståhlin kanssa bändejä arvioivat Helsingin Sanomien musiikkitoimittaja **Ilkka**

Mattila ja Radio Rockin juontaja **Jone Nikula**.

Mattila on mukana toista kertaa, Nikulalle kokemus on uusi. Radio Rockin lahjomaton moottoriturpa tunnetaan siitä, että hän sanoo suoraan, mitä ajattelee.

"Journalistit ja rock tuppaavat

olemaan pelottava yhdistelmä. Ensin mainittu kun on taipuvainen viisastelemaan ja määrittelemään ja viimeksi mainittu kun on parhaimmillaan nimenomaan vapaassa tilassa", Nikula sanoo.

PETE AARRE-AHTIO

Päätuomari Katja Ståhl

JUONTAJAT

Radio Suomen popin juontaja **Jenni Alexandrova** säkenöi Glorian lavalla myös tänä vuonna. Hänet muiste-

taan muun muassa Voice of Finlandista ja Voice Kidsistä. Journalistirockissa hänellä on pari-

naa Radio Rockin Heikelä Korporaatio-aamushow'n **Jussi Heikelä**.

Heikelä on palkittu vuoden radiojuontajana. Korporaatio on voittanut vuoden parhaan radio-ohjelman tittelin.

TILUTUSKISAN TUOMARIT

Tilutus-kisan voittajat valitsevat Jone Nikula ja **Anton Kabanen**.

Kabanen on Battle Beast -yhtyeen entinen kitaristi ja biisintekijä, joka on sittemmin perustanut Beast in Black -yhtyeen.

KULTTUURIAREENA GLORIA

2014
kisan voitti
Liquid Sisters

LEENA KOSKELA

Osoite Pieni Robertinkatu 12, Helsinki **Avoinna** 18.30–04
Tarjoilu A-oikeudet, 3 baaritiskiä, K-18 **Pinta-ala** 897 m²
Kapasiteetti 600 henkilöä **Pääsyliput ennakoon**
5 euroa, www.tiketti.fi **Pääsyliput ovelta** 7,5 euroa.

@Journalistirock

Journalistirock

facebook.com/
Journalistirock

Virallinen hashtag:
#Journalistirock

Journalistirock yhdistää

Me Journalistirockin järjestäjät jännitimme viime vuonna, tuleeko kukaan paikalle. Osallistuuko kisaan yksikään bändi? Ne olivat turhia pelkoja.

Tapahtuma lunasti heti paikkansa, ja se antoi avauspotkun kehitykselle, jota salaa toivoimmekin: Journalistirockin ympärille on tänä vuonna muodostunut monia erilaisia yhteistyön muotoja.

Journalistirockin voittaja pääsee suoraan Company Rockin finaaliin. Haaga-Helian journalismin opiskelijat tuottavat osana opintojaan sisältöä tapahtuman eri tiedotuskanaviin. Viestintäväen järjestö ProCom ja SJL järjestävät yhteisen

viestintäseminaarin juuri ennen Glorian ovien avautumista. Myös kehitysyhteistyöjärjestö Vikes järjestää samana päivänä tapaamisen omalle sidosryhmälleen. Erityisen hienoa on, että meitä tukevat sekä työntekijäpuolen SJL että työnantajia edustava Viestinnän Keskusliitto.

Toivomme, että samanlainen kehitys jatkuu myös tämän tapahtuman jälkeen. Yhteistyö, raja-aitojen kaatuminen ja ihmisten kohtaaminen ovat meille tärkeitä asioita. Musiikin lisäksi.

Tervetuloa Journalistirocktiin!

Soittakaa Paranoid ry:
Manu Marttinen, Tero Kosonen,
Pasi Kivioja ja Samuli Häkkinen

Liitteen toimitus: Samuli Häkkinen (AD), Manu Marttinen, Tero Kosonen, Pasi Kivioja.

Bändiesittelyt: Haaga-Helian opiskelijat Toni Joukanen, Ilse Kerminen, Matti Mäki-Kokkila, Johanna Nikama, Kaisa Paavilainen, Taneli Savela, Päivi Tanninen.

Puolueellinen mutta riippumaton

Kirjallisuuskritiikin palstatila vähenee. Kirjallisuuslehti Nuoren Voiman päätoimittaja Maaria Ylikangas pelkää, että kritiikit muuttuvat menovinkeiksi.

TIIAMARI PENNANEN, TEKSTI ● HELI SAARELA, KUVA

Kirjallisuuskritiikin palstatila on vähentynyt viime vuosina. Kokopäiväisiä kriitikkoja ei enää juuri ole. Kirjailijat, runoilijat ja muut kirjallisuusalan toimijat kirjoittavat arvosteluja enimmäkseen sivutyönään. Päivälehdissä kulttuuritoimittajat usein kirjoittavat kritiikkejä muiden juttujen ohella.

”Suomessa ilmestynyt kirja saattoi 1980-luvulla saada 20–30 arvostelua. Nykyään määrä on parhaassakin tapauksessa reilut kymmenen”, sanoo Nuoren Voiman päätoimittaja ja kirjallisuuskritiikko **Maaria Ylikangas**.

Nuori Voima on poliittisesti sitoutumattoman kirjallisuusjärjestön Nuoren Voiman Liiton julkaisema lehti.

YLIKANKAAN MUKAAN kritiikeistä maksettavat kirjoituspalkkiot ovat pieniä, joten juttuja pitäisi tehdä paljon. Aika ei riitä eikä toimeksiantajia ole tarpeeksi. Iso osa kirjallisuuskritiikeistä, varsinkin lyhyistä, on Ylikankaan mielestä usein näkökulmattomia suosituksia.

”Vielä 1960- ja -70-luvuilla päivälehdissä julkaistu taidekritiikki oli pidempää ja fokus oli taiteessa ja taidekeskustelussa. Se oli kuin eri laji. Nykyään suuri osa kirjallisuuskritiikistä on tyyliltään suositus tai menovinkki. Kerrotaan, että tällainen kirja on tullut ja tämä on kiva.”

Parinkymmenen viime vuoden aikana kritiikkien painotukset ovat siirtyneet taiteesta ja estetiikasta

ilmiöihin, uusien asioiden esille nostamiseen ja henkilöihin. Kritiikistä on tullut koko ajan uutisovampaa.

NUORI VOIMA on ilmestynyt yli vuosisadan pääasiassa apurahojen varassa. Tukien ansiosta se ei joudu kilpailemaan kaupallisen median kanssa. Lehdellä on noin tuhat tilaajaa.

Lehden kustantaja julkaisee kaksi kertaa vuodessa aikakausjulkaisu *Kritiikin*. Vuonna 2009 perustetun julkaisun pyrkimyksenä on tuoda esiin ja kehittää kritiikin lajityyppejä, jotta se pysyisi elinvoimaisena. Julkaisu on lajin kokeellinen leikkikenttä.

”Siinä on arvosteluja ja esseitä proosan, tietokirjojen ja lyriikan lisäksi käännöskirjallisuudesta, klassikoista ja jo unohtuneista kirjoista. Mahdollisuudet lähestyä kirjallisuutta kritiikin kautta ovat todella isot ja laajat”, Ylikangas sanoo.

Kuten kaikki lehdet myös *Nuori Voima* haluaa yleisöä. Pienten kulttuurilehtien ongelma on, että niitä pidetään korkealentoisina, vaikeasti lähestyttävänä ja akateemisina. Ylikankaan mielestä niin ei tarvitse olla.

”Kyllä sivistävää tekstiä voi kirjoittaa siten, että ihmiset osaavat ja haluavat lukea sitä. Se vaatii tuoreita näkökulmia ja kiinnostavaa kerontaa. Toki mukana on myös vaikealukuisia juttuja, mutta sellaista sivistyminen on: sen eteen pitää nähdä vähän vaivaa”.

Päätoimittaja. Maaria Ylikangas aloitti Nuoren Voiman päätoimittajana tämän vuoden alussa.

KIRJABLOGGAAJAT OVAT uusi kirjoittajajoukko, joka muodostaa oman osansa teoksen vastaanotosta. Kirjalalla on mietitty, miten bloggajia voisi hyödyntää myynnin edistämässä.

”Se, miten kirjalogit lopulta asettuvat kentälle, on vielä vähän epäselvää”, Ylikangas pohtii.

Hän muistuttaa, että kustantajien ja kriitikoiden välillä on aina ollut tiivistä yhteistyötä.

”Kriitikoille lähetetään ilmaisia arvostelukappaleita ja kustantajat tietävät, mitkä mediat ovat kirjoittamassa mistäkin kirjasta arvostelua.” ●

MAARIA YLIKANGAS

● Kirjoittanut kirja-arvosteluja Parnassoon, Suomen Kuvalehteen, Voimaan ja Säröön.

● Tekee Jyväskylän yliopistoon kritiikin tekstilajia käsittelevää väitöskirjaa.

Små steg. "Det är ingen som stenhårt driver frågan att gå ner i arbetstid för samma lön, men jag utreder möjligheten", säger Nya Ålands huvudförtroendeman Karin Erlandsson.

Kortare dag med samma lön

LINA LAURENT, MARIEHAMN, TEXT • THERESA AXÉN, FOTO

Personalen behöver något nytt och positivt tänkte Nya Ålands huvudförtroendeman Karin Erlandsson och presenterade ett radikalt förslag.

”Som många andra mediehus har vi under de tre senaste åren haft tre olika samarbetsförhandlingar. Det har på alla sätt varit skit och lett till att det här inte är världens mest attraktiva arbetsplats”, säger **Karin Erlandsson**.

På ett framtidsseminarium i fjol presenterade hon därför en idé hon gått och tänkt på länge: redaktionen kunde jobba sex timmar per dag i stället för sju och en halv – med samma lön.

Styrelsen kontrade med att förslaget var intressant och att möj-

ligheterna kan utredas men då ska kvälls- och söndagstilläggen bort, något som kan spara pengar.

Nya Åland står inför omfattande förändringar. Den första januari 2016, om bara tre månader, övergår mediehuset till att ge ut tre papperstidningar per vecka i stället för fem, distributionen senareläggs, e-tidningen fortsätter utkomma varje dag och nyhetsdygnet förlängs. Samtidigt ska företaget locka tillbaka läsare och annonsörer.

På redaktionen innebär omställningen till det digitala i praktiken att man tar i bruk ett helt nytt arbetsschema. Morgonmöte klock-

an nio och arbete mellan nio och fem hör till en förgången tid. I januari ska redaktionen jobba i fler skift, börja tidigare på morgonen och jobba senare på kvällen.

Erlandsson konstaterar att tidpunkten skulle vara optimal för ytterligare förändringar.

”Vi ska ändå ändra allt och kan passa på att övergå till en sex timmars dag på samma gång.”

Bland Erlandssons kolleger har reaktionerna varit blandade. De flesta är försiktigt optimistiska men vet för lite för att ta ställning för eller emot en sextimmarsdag. En av frågorna många vill ha

svar på handlar om ekonomi. Hur påverkas den egna inkomsten om söndagstillägg och tillägg för obe-kväma arbetstider försvinner?

Enligt kollektivavtalet kan man inte slopa tilläggen. Arbetsgivaren och den anställda kan tillsammans komma överens om att tilläggen betalas som en klumpsumma. Den ska motsvara det arbete en anställd utför på kvällar och helger.

KARIN ERLANDSSON SITTER vid redaktionens mötesbord på andra våningen och visar översta raden på ett stort ihoprullat papper. Med röd tusch har hon skrivit: Namn, lön 80 procent, lön 100 procent, lön utan tillägg och lön med tillägg. I spalterna under finns uträkningar för var och en i den 17 personer stora redaktionen.

"Det är som ett korsord. Jag försöker lösa ekvationen på hur en sex timmars dag skulle bli så rättvis som möjligt."

I den första kalkylen skulle lönen stiga mest (upp till 540 euro) för dem som redan i dag jobbar 80 procent och sjunka mest (minus 480 euro) för dem som jobbar mycket helger och kvällar.

"Så kan den slutliga lösningen inte se ut. Vi kan inte gå in och sänka lönen för våra kolleger", säger Erlandsson.

Även om pengar är viktigt är många på redaktionen oroliga för en helt annan sak: "Hur ska vi hinna?"

I samband med de senaste årens samarbetsförhandlingar har åtta personer sagts upp. Samtidigt har *Nya Åland* satsat på att bli en multimedial föregångare där redaktörerna skriver, gör teveinslag och är aktiva på sociala medier. En av dem som fått axla ett allt större ansvar är sportreportern **Oscar Magnusson**. I november i fjol ledde sparåtgärderna till att sporten blev en enmansredaktion.

"Jag har ingen att bolla idéer med, ingen som läser mina texter och ingen jag kan planera längre helheter med. Det känns tungt att inte kunna lyfta blicken eftersom fokus hela tiden är på nästa dag."

Magnusson ser i grunden en kortare arbetsdag som något positivt.

Ifall han själv hade mer fritid skulle han kanske träna mera.

"Jag skulle kanske må bättre och vara piggare. Men, i ljuset av vår verklighet blir jag mer tveksam. Kommer vi att hinna göra allting? Det är alltid något som händer, alltid."

Nya Åland är en framåtriktad tidning där redaktionen är van att kasta sig in i det okända. I mina samtal med flera av de anställda går det mellan raderna att läsa att många tänjer på sina gränser, jobbar över och upplever att arbetstakten blivit allt hårdare. Samtidigt finns en stark sammanhållning och hög ambitionsnivå.

Nyhetschef **Anna Björkroos** konstaterar att hennes kolleger inte har någon självbevarelsedrift, att de ständigt kommer med nya idéer och aldrig är rädda att prova nya saker.

"På typiskt Nyan-sätt tänker vi 20 sekunder och sätter sedan igång. Det leder till att vi gör allt på känsla och inte har tid att stan-na upp och göra en plan. Det är farligt eftersom vi anpassar oss fort och det onormala blir normalt."

I **VÅNINGEN UNDER** sitter **Patrik Ekblom** som sedan den första september är ny vd för *Nya Åland*. Om redaktionen ska jobba sex eller sju och en halv timme är inte en fråga han ägnar alltför mycket tid – det "låter som en bra grej" – men nu gäller det att fatta rätt beslut för att det över huvudtaget ska finnas en tidning kvar. År 2014 var *Nya Ålands* resultat minus 137 600 euro.

"Det blir en tuff vinter, höst och vår. I år kan vi ta en smäll men inte 2016. Ifall läsarna och annonsörerna godkänner de nya lösningarna så borde våra kalkyler fungera."

Frågan på allas läppar är om tidpunkten för den digitala satsningen är den rätta. Efter att *Nya Åland* i våras berättade om sina planer att minska antalet papperstidningar upplevde konkurrenten tidningen *Åland* en ökning i antalet prenumerationer.

Vad händer då om satsningen inte lyckas? *Nya Ålands* styrelseordförande **Edgar Vickström**, som också är vice vd för Wiklöf Holding,

Vi ska ändå ändra allt och kan passa på att övergå till en sex timmars dag på samma gång.

Karin Erlandsson,
huvudförtroendeman
på Nya Åland

säger att han absolut inte har några som helst löften från ägarna om mer pengar.

"Som styrelseordförande strävar jag efter att företaget levererar en så bra produkt att den kan leva på sin egen förträfflighet. Att gå till ägarna och be om mer pengar för att man misslyckats med att sköta bolaget är inte ett alternativ."

Nya Ålands framtid, med eller utan en sex timmars arbetsdag, är i sista hand i händerna på **Anders Wiklöf** som personligen äger 37 procent av *Nya Åland*. Han äger för övrigt också en del av den koncern som ger ut tidningen *Åland*.

"Jag har stött och hjälpt *Nya Åland* under många år. Att *Åland* har två tidningar tycker jag är en demokratifråga och det tror jag att alla på *Åland* vet."

Anders Wiklöf vill inte direkt svara på om det finns en smärtgräns för hur mycket han är villig att stöda *Nya Åland* i framtiden. Han betonar ändå hur viktigt det är att också ha känsla i det man gör.

"Ibland kan man ha en kapitalistisk hjärna men ett socialistiskt hjärta. Jag vill ju ändå ha två tidningar på *Åland*." ●

ETT LANDSKAP – TVÅ TIDNINGAR

● Åland har 29 000 invånare.

● Tidningen *Åland* grundades 1891 och ingår i dag i koncernen *Ålands Tidnings-Tryckeri Ab (ÅTT)* som även har ett tidningstryckeri, en reklam- och webbbyrå samt fastigheter. Anders Wiklöf äger personligen 4,6 procent av aktierna i ÅTT. Investeringsbolaget Wiklöf & Lundqvist ab äger 25,2 procent av aktierna. ÅTT har 49 anställda.

● *Nya Åland* grundades 1981 efter den så kallade tidningskrisen då chefredaktören och en stor del av tidningen *Ålands* redaktion avskedades. I början gavs tidningen ut av ett andelslag, på 1990-talet blev *Nya Åland* ett aktiebolag och 2001 gick Wiklöf Holding och Konstsamfundet in som ägare. *Nya Åland* trycks på ÅTT:s tryckeri. Företaget har i dag 31 anställda.

MAGNUS LONDEN • magnus.londen@gmail.com SKRIBENTEN ÄR FRILANSJOURNALIST OCH FÖRFATTARE FRÅN HELSINGFORS.

På Åland lär man sig allt

När man är rejält över fyrtio får man, har jag bestämt, ge goda råd till yngre kollegor. Så jag brukar som en envis åsna upprepa:

Åk till Åland!

Och så kommer jag igång: Åland med sin självstyrelse är ett samhälle i miniatyr, med många av de instanser som en självständig stat har: Från landshövdingens till lagting (riksdag), från polismakt till postväsende, från hälso- och sjukvård till natur- och miljövård.

Här finns också alla kommunala instanser från fullmäktige till nämnder till tjänstemän, och i öriket verkar förstås otaliga företagare. Det finns fiskare, krögare, bönder, kulturarbetare, idrottsföreningar, ja, allt finns, också inre slitningar, nationalism och internationalism, rattfyllon och nykterhetsfrälsta, bluffmakare och ideellt föreningsfolk. It's all there!

Den stora skillnaden mot riket är att man faktiskt får tag på folk. Ett ynka telefonsamtal och den där ansvariga tjänstemannen är redo för grillning. Samhället i stort blir begripligt just för att samhället är förhållandevis litet och människonära.

Själv hade jag redan sommarjobb på Hbl och läst **Jan-Magnus Janssons** *Politisk teori* och diverse andra torra förvaltningsböcker på Soc & kom, men det var först på Åland jag började

förstå hur en nordisk samhällsstruktur funkar.

Jag jobbade på *Nya Åland*, *Nyan*, en sommar ganska nyligen. Okej, om sanningen ska fram så var det 1991. *Nyan* levde – precis som i dag – stenhårt på uppstickarprofilen och allt som gjordes, jag menar precis allt, skulle jämföras med *Gamlan*, det vill säga *Ålandstidningen*.

Vi var mer liberala gentemot Finland och omvärlden, men

”Är det gammalmodigt att tro att konkurrens skärper journalistiken och förbättrar demokratin?”

framför allt skulle vi vara bättre, snabbare, djupare, och detta gällde alltid, jag menar *alltid* och varenda gång.

Det ställde krav på oss reportrar och jag minns bland många andra galningen (i positiv bemärkelse) Christian Holmén (sedermera *Expressen*) vars fingerspetsar formligen stod i lågor då han hamrade in sina scoop i tangentbordet. Ingen-ting var för smått, och ingen-ting var för stort.

Och när vi – den där enstaka gången – inte var bäst så var vi det ändå, intalade vi oss själva.

Ibland är det roligt att bli

hjärntvättad.

Så jag blir inte så jätteförvånad när jag läser artikeln på föregående uppslag. Poängen är, som vanligt, att: a) *Nyan* genomlider en kris och b) problemet ska lösas med nytänk. Modellen med sex timmars arbetsdag låter fräsch, och med tanke på arbetsbördan redaktörerna lider av är det antagligen helt nödvändigt.

Alla samhällen behöver flera starka medieröster. Där har de åländska läsarna och annonsörerna hittills föregått med det berömda goda exemplet: två starka dagstidningar på ett så litet område är unikt.

Eller är det gammalmodigt att tro att konkurrens skärper journalistiken och förbättrar demokratin?

Vi känner till de nya realiteterna: dagstidningens kris, nya medievänor, sociala medier – inget har på länge varit som förr när prenumeranterna och företagen byter fokus.

Så det knepiga är att på Åland, liksom i riket, beror mycket på om ägarna också i fortsättningen har visionen och tålamodet – och stålarna.

Den klassiska journalistiken är med andra ord beroende av den goda kapitalisten. Förut hade vi ryst till så där smått inför den insikten.

I dag håller jag däremot tummarna och hejar inte bara på journalistiken utan också på Anders & Co.

RIK PÅ DATA

Dagstidningarna sitter på två resurser som de ännu inte utnyttjat till fullo – sina intima kundrelationer och sin data. **Sami Kallinen** lämnade Yle för att i mitten av september bli digital direktör på KSF Media.

”Ett mediehus som KSF Media hanterar en stor mängd data, bland annat över användarprofiler, mediebetende och innehåll. Genom att analysera denna data får man bättre underlag för redaktionella och strategiska beslut”, förklarar Kallinen.

Det finns en tredje tillgång hos dagstidningarna: förtroendekapitalet. Hur påverkas det om läsarna vet att deras klick analyseras och används för att utveckla nya kommersiella produkter?

”Företag som använder data har ett stort ansvar och användningen måste ske med kundernas tillstånd. Men att inte utnyttja data är som att köra med lamporna släckta i mörker.”

Hur påverkar det journalisternas arbete?

”Journalister på traditionella medier är ofta tveksamma till att utnyttja data, men det finns redan redskap på KSF-redaktionerna för att analysera data. På de moderna framgångsrika internationella webbmedierna sitter det redan i ryggraden på journalisterna.”

Johan Svenlin

FULSPRIT I RETUR

Julen kom tidigt i år till Norge. Norska *Journalisten* berättar om en leverans med säsongens julsnapsar som landade på tjugo utvalda redaktörers bord. I följebrevet uppmanades mottagaren att luta sig tillbaka och avnjuta produkterna med sina kollegor.

”Ett liknande paket sändes ut i fjol och togs väl emot av medierna”, skrev avsändaren Arcusgruppen, Norges största leverantör av vin och sprit.

Tom Erik Thorsen, chefredaktör på lokaltidningen *Varden*, var en av två mottagare som skickade årets paket i retur.

”Om jag vill ha en flaska går jag till monopolet och köper den”, sade han.

Arcusgruppen ber om ursäkt och lovar att det inte ska hända igen. Det skedde ett misstag. Två år i rad.

Johan Svenlin

Inhimillisiä uutisia

Moottoritiellä vaeltavien pakolaislasten näkeminen sai toimittaja Lea Peuhkurin miettimään evakkoisäänsä. ”Jokaisella kotinsa jättäneellä on oma tarinansa”, hän korostaa.

HANNA RUSILA, TEKSTI • KIMMO PENTTINEN, KUVA

Tien päällä. Lea Peuhkuri raportoi Keski-Euroopan pakolaiskriisistä neljänä päivänä printtiin ja verkkoon.

”Mikään ei voi valmistaa keikkaan, jossa ihmisten hätä astelee silmien eteen”, summaa Lännen Median ulkomaantoimittaja **Lea Peuhkuri** kokemuksiaan syyskuun alusta Unkarista.

Peuhkuri lähti työparinsa, kuvaaja **Kimmo Penttisen** kanssa nopealla hälytyksellä raporttoimaan Keski-Euroopan pakolaiskriisistä. Hän oli kirjoittanut Unkarin tilanteesta kotitoimituksesta käsin, mutta uutiskeikka tapahtumien polttopisteeseen ulkomaille oli hänen urallaan ensimmäinen.

Työpari oli hankkinut junaliput Budapestistä Müncheniin aikanaan seurata matkaa taivattavia pakolaisia. Suunnitelma kuitenkin muuttui, kun Unkarista ei lähtenyt lainkaan junia länteen.

”Pattitilanteessa Keletin asemalla oli valtava tungos, täysi kakofoonia päällä”, Peuhkuri kertoo.

Media oli hänen mukaansa antanut tilanteesta totuudenmukaisen kuvan.

”Silti näky paikan päällä oli järkyttävä”, hän muistelee.

Kaksikko päätti lähteä Budapestistä läheiseen Bicsken kaupunkiin, missä junaan jääneet turvapaikanhakijat kieltäytyivät menemästä vastaanottokeskuk-

seen.

”Tilanne Bicsken rautatieasemalla oli absurdi, kun pakolaisjuna ja kymmeniä kansainvälisen median edustajia erottivat toisistaan aita ja poliisit”, Peuhkuri muistelee.

”Junasta tuli välillä ihmisiä ulos, kuin pitämään mielenosoituksia kameraryhmille.”

PIAN SUOMALAISET HUOMASIVAT osuneensa keskelle uutista. Bussilastillinen pakolaisia päätti spontaanisti karata vastaanottokeskuksen aitojen yli ja lähteä kävelemään Budapestiin tai yli sadan kilometrin päähän Itävallan rajalle. Tilanetta todisti muun muassa BBC:n kuvausryhmä. Päivän aikana tuhannet länteen pyrkijät päätyivät samaan ratkaisuun.

”Kyllähän se pysäyttää, kun näkee esimerkiksi kymmenvuotiaan tytön kantavan tienpenkereellä sisarus- taan”, Peuhkuri sanoo.

Vaeltajat saivat hänet ajattelemaan isäänsä, joka pakeni lapsena Karjalasta evakkosaattueessa.

”Aihe tuli sitä kautta lähelle.

Olin odottanut keikasta rankkaa, mutta toimittajan roolissa oli aika helppoa pysyä. Tunteet tulivat ulos vasta jälkepäin. Suomeen palatuani itkin.”

Seuraavaksi Peuhkuri ja Pentti-

LEA PEUHKURI, 37

• Ulkomaantoimittaja Lännen Mediassa.

• Aiemmin työskennellyt toimittajana Turun Sanomissa, Etelä-Suomen Sanomissa ja Itä-Savossa.

• Yhteiskuntatieteiden maisteri Tampereen yliopistosta.

nen pyrkivät autolla Unkarista Itävaltaan, mutta moottoritie tukkeutui pahoin. Viisi tuntia jumitettuaan he oikaisivat Slovakian ja Itävallan kautta Saksaan.

Pakolaisten ja omaisten lisäksi he haastattelivat vapaaehtoistyöntekijöitä. Peuhkuri ei joutunut juurikaan pohtimaan juttujensa näkökulmia – hänelle oli selvää keskittyä inhimilliseen ulottuvuuteen.

”Kieli oli pieni ongelma, koska kiireessä emme ehtineet hankkia tulkkia. Haastateltaviksi valikoitui pääasiassa englantia osaavia.”

YKSI MIELEEN JÄÄNEISTÄ kokemuksesta oli pakolaisjunia vastaan joukoittain tulleet omaiset. Jututettavaksi päätyi muun muassa Münchenissä odottanut pakolaismiehen veli.

Hädästä ja kaaoksesta huolimatta todellisuus on aina pintamielikuvia mutkikkaampaa. Muuan vapaaehtoistyöntekijä korosti, että myös auttamishalun keskellä on muistettava integroitumisen haasteet.

”Jokaisella kotinsa jättäneellä on kuitenkin oma tarinansa. En pidä sanoista ’pakolaistulva’ tai ’vyöry’, ja pyrin välttämään leimaamista”, Peuhkuri toteaa. ●

anna hyvän kiertää

ELINA JÄRVINEN, 44

● Suomen Kuvalehden toimittaja vuodesta 2000.

● Työskennellyt aiemmin Helsingin Sanomissa ja Iltalehdessä.

● Yhteiskuntatieteiden maisteri Tampereen yliopistosta, pääaineena tiedotusoppi.

● TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTI PYYTÄÄ ILMIANTAMAAN LOISTAVIA ALAN TUOTOKSIA. VIESTIÄ VIE SEURAAVAKSI ETEENPÄIN SE, JONKA TYÖ ESITELLÄÄN PALSTALLA.

Oikea määrä yksityiskohtia. ”Jos yksityiskohtia on liian vähän, teksti jää yleiselle tasolle. Jos niitä on liikaa, yksityiskohtien merkitykset katoavat. Tässä riittää opettelemista”, sanoo Suomen Kuvalehden toimittaja Elina Järvinen.

ULLA AHVENNIEMEN VALINTA

Kodin Kuvalehden toimittaja **Ulla Ahvenniemi** valitsi esiteltäväksi **Elina Järvisen** ja hänen juttunsa avioeroista Suomessa.

”On aina nautinto lukea tekstiä, joka on vähäeleistä, mutta kertoo silti paljon. *Suomen Kuvalehden* Elina Järvisen jutut ovat sellaisia. Hän ei kikkaile eikä osoittele, mutta kertoo yksityiskohdilla ja rinnastuksilla paljon ja saa lukijan oivaltamaan itse.

Ihailen Järvisen tutkivaa otetta – samoin sitä, kuinka hän kuvaa asioita ja ilmiöitä ihmisten kautta. Yksi hieno esimerkki on alkuvuonna ilmestynyt *Hän lähti* -juttu (*SK* 11/2015). Kun suomalainen pari eroaa, aloitteentekijä on useimmiten nainen. Mitä tekee silloin mies? Tämä yksi, ja moni muu.”

Pitkään kypsytelty juttu

MANU MARTTINEN, TEKSTI ● HELI SAARELA, KUVA

”Olen hidas kirjoittaja, ja tunnen siitä jatkuvaa syyllisyyttä. Yritän lohduttaa itseäni sillä, että koska editointi tapahtuu samaan aikaan kuin kirjoitustyö, loppupään työvaiheissa säästetään aikaa. Mutta hidas mikä hidas”, sanoo *Suomen Kuvalehden* toimittaja **Elina Järvinen**, joka kirjoitti jutun raastavasta avioerosta miehen näkökulmasta. (*Hän lähti*, *SK* 11/2015)

”Mietimme jo kauan sitten toimitussihteeri **Reijo Vahtokarin** kanssa, että pitäisi tehdä erojuttu. Ei selviämistarina, vaan juttu jossa näkyy kipu. Jossa olisi kunnolla läsnä se raastavuus, jota erotilanteessa tunnetaan.

Tammikuussa näin Väestöliiton tiedotteen Miesten erokoulusta. Siinä tuntui olevan hyvä näkökulma jutulle, ja sopiva haastateltava löytyi terapeutin avustuksella.

Mies oli poikkeuksellisen avoin. Hän ei peitellyt mitään eikä hävennyt tunteitaan. Hän myös antoi minulle paljon aikaa. Hän oli ihan-teellinen haastateltava.

Jutun tekoon meni noin kolme viikkoa. Sinä aikana haastattelin miestä neljä tuntia kasvok-

kain ja puhelimesta viisi kertaa. Lisäksi tapasin kaksi terapeuttia ja haastattelin toista vielä uudestaan puhelimesta. Haastattelin myös käräjäoikeuden käräjäsihteeriä, juristia ja lastenvalvojaa.

Nauhoitan ja puran aina haastattelut, vaikka purku on piinaavaa. Käytän yleensä vähän suoria sitaatteja, mutta haluan, että ne ovat tarkkoja. Lähes aina huomaan myös purkuvaiheessa, että monta asiaa on mennyt itse tilanteesta ohi.

Toimitussihteeri Reijo Vahtokari editoi jutun. Keskustelimme aiheesta ja materiaalista sitä mukaa kuin sitä kertyi. Ennen kuin aloitin kirjoittamisen, puhuimme jutun rakenteesta. Kun olin kirjoittanut jutun alun, Vahtokari luki sen. Jatkoin kirjoittamista, mutta myöhemmin viilasinkin alkua vielä Vahtokarin ohjeiden mukaan, koska alkua oli liian hidas, sitä piti tiivistää. Lopuksi teimme pilkunviilaukset ja oikoluvut. Meidän yhteistyömme on muotoutunut tällaiseksi.

Tästä jutusta sain erityisen paljon palautetta. *Suomen Kuvalehdessä* ei kovin usein käsitellä tämän tyyppisiä aiheita. Se oli monelle yllättävää.

YHTEISLÄHTÖ
JOURNALISTIROCKIIN!

Toimittajat ja viestijät järjestävät perjantaina 9. lokakuuta kello 16 tilaisuuden, jossa keskustellaan molempien alojen tulevaisuudennäky- mistä ja yhteisistä teemoista, kuten pienenevistä resursseista ja digitalisaatiosta.

Toimittajien ja viestijöiden välillä on perinteisesti ollut muuri tai vähintään aita, mutta onko ruoho vihreämpää aidan toisella puolella ja tarvitaanko aitaa, paneelissa kysytään.

Yhteistapaamisen teema on, että debatin tilalle tarvitaan dialogia, vastakkainasettelun sijaan yhteistyötä. Keskustelun jälkeen on kimpapakävely Journalistirocktiin.

Alustajina ja keskustelijoina ovat muun muassa Liikenne- ja viestintäministeriön viestintäjohtaja **Taina**

Pieski, Jyväskylän yliopiston **Vilma Luoma-aho**, Helsingin seudun kauppakamarin viestintäpäällikkö **Essi Lindqvist**, Journalistiliiton tiedottaja **Jaakko Kilpeläinen** sekä *Helsingin Sanomien* pääkirjoitustoimittaja **Marko Junkkari**. Juontajana on toimittaja **Ville Bläfield**.

Tilaisuus on avoin ja maksuton ProComin ja Journalistiliiton jäsenille. Mukaan mahtuu 50 ensimmäistä ilmoittautujaa. Tarjoilu tilaisuuden päätteeksi.

Manu Marttinen

LISÄTIEDOT JA ILMOITTAUTUMISET:
PROCOM.FI/TAPAHTUMAT

JOOGAA JA KUVAA
STRESSI POIS

Voiko joogan ja valokuvauksen yhdistää? Voi, sanoo valokuvaaja **Timo Junttila**. Hän järjestää lokakuussa jooga- ja valokuvakurssin yhdessä äijäjoogan kehittä-

jän **Veikko Tarvaisen** kanssa.

Kurssilla tehdään yksinkertaisia jooga- ja kuvausharjoituksia ja kartetaan molemmissa teknisiä hienouksia. Kurssin aluksi kamerasta irrotetaan objektiivinen ja korvataan se alumiinifoliolla, johon on pistetty pieni reikä.

"Tällainen vanhanaikainen camera obscura -tekniikka on mahdollisimman simppeleä kuvaustapa. Siinä keskitytään vain kuvaan eikä tekniikkaan", Junttila sanoo.

Junttila on joogannut aktiivisesti yhdeksän vuotta.

"Aloitin joogan selkävaivojen takia, mutta huomasin nopeasti, että joogasta on kuvaajalle muutakin kuin fyysistä apua. Freelancerille tyypillinen jatkuva stressi toimeentulosta ja työnlaadusta on jäänyt vuosien varrella taka-alalle."

Janne Salomaa

LISÄTIEDOT JA ILMOITTAUTUMISET:
SOFIA.FI

VESA HEIKKINEN vesa.pekka.heikkinen@luukku.com
KIRJOITTAJA ON SUOMEN KIELEN DOSENTTI JA TIETOKIRJAILIJA.

Jopa on!

Huippupoimija kahmii nyt puolukkaa jopa 200 kiloa päivässä (Yle). Jopa Helsingin päärautatieaseman lipunmyynti uhattuna (*Helsingin Sanomat*). Italian suurin pankki vähentää jopa 10 000 työpaikkaa (*Taloussanomati*).

Kirjoitetaanpa samat otsikot ilman *jopa*-sanaa: Huippupoimija kahmii nyt puolukkaa 200 kiloa päivässä. Helsingin päärautatieaseman lipunmyynti uhattuna. Italian suurin pankki vähentää 10 000 työpaikkaa.

Mitä informaatiota otsikoista jää puuttumaan, jos niihin ei raapusteta tuota muodikasta pikusanaa? Käsittääkseni ei mitään olennaista asiaan liittyvää tietoa.

Sen sijaan niistä jää puuttumaan journalistin tai muun otsikkomaakarin arvio asiasta. Jopa 200 kiloa, siis vau millainen poimija! Jopa päärautatieaseman, ennenkuulumatonta! Jopa 10 000 työpaikkaa, jopas on älyttömän paljon!

Kuten kaikki tiedämme, *jopa* on fokuspartikkeli. Vieläpä sellainen fokuspartikkeli, jollaisia on joskus sanottu asteikkopartikkeleiksi. Se siis nostaa fokukseen jonkin lauseen osan ja asettaa vaihtoehdot asteikolle siten, että fokusoitava on asteikon ääripäässä.

No, tämä oli kielioopin kirjoittajien näkemys asiasta. Itse sanoisin, että *jopa* jopa esittää uutisen lukijan puolesta arvion tekstissä esitettävästä faktasta.

Uutiseksi ei enää taida riittää, että joku poimii puolukkaa 200 kiloa päivässä. Luonnosta vieraantuneelle lukijalle tulee tähdentää, että tuollaisen kahmijan suoritus on poikkeuksellinen ja että 200 kiloa on näissä kuvioissa todella paljon. Et niinku vähän rispektii hei, viestii surnalisti.

Kun media melko yksituumaisena uutisoi, että Suomeen tulee jopa 30 000 pakolaista, kansan tulisi täysin yksituumaisena ymmärtää, että huhhuh. Mitenkähän kantokykymme kestää. On se paljon. Jopa liikaa...

Astetta valoisampi Heikura

Valokuvaaja **Hannes Heikura** ehti saada Helsinki-trilogiansa kolmannen osan valmiiksi ennen maaliskuista kuolemaansa. *End Of The Road* -kirjan ja Helsingin Virka-galleriaan avatun näyttelyn kuvat on otettu Helsingin Kampissa pääasiassa öiseen aikaan. Silti ne ovat vähemmän synkkää jatkoa trilogian mustavalkoisille osille, vuoden 2011 *Dark Zonelle* ja vuonna 2013 valmistuneelle *We Walk Alonelle*.

"Tyyllilliset erot aiempiin kuviin ovat selviä", sanoo Virka-gallerian näyttelysuunnittelija **Soile Pietilä**.

"Nämä ovat värikuvia. Niissä on paljon punaisen eri sävyjä, ja kaupungin pintamateriaalien loistoa. Aikaisemmissa osissa olivat pääosassa varjot eri muodoissaan."

On lohdullista ja yllättävääkin, että elämän loppua käsittelevä kokonaisuus on trilogian valoisin.

"Totta kai yksinäisyys, irrallaan olo,

kenties jopa syrjäytyneisyys ovat Heikuran aiheita", Pietilä sanoo.

"Mutta näissä kuvissa kuvaajan empatia tulee lähelle ihmistä. Tässä näytetyssä on inhimillisyyttä aivan eri potentssiin kuin kahdessa aiemmassa."

Manu Haapalainen

HANNES HEIKURA: END OF THE ROAD.
MATKAN LOPPU. LIKE 2015.
NÄYTTELY 8.11. ASTI, VIRKA-GALLERIASSA
SOFIANKATU 1, HELSINKI

uusiin tehtäviin

KUKA

Toimittaja **Riku Siivonen**, 38, aloitti elokuussa Helsingin Diakonissalaitoksen *Viesti*-lehden päätoimittajana. Siivonen on aiemmin kirjoittanut muun muassa *Helsingin Sanomiin* ja *Imageen* sekä työskennellyt Yleisradiolle. Hän kuuluu Long Playn perustajiin, on käsikirjoittanut useita keskusteluohjelmia sekä toiminut viestintäkonsulttina.

Ratkaisut esiin

Mikä on linjasi Viestin päätoimittajana?

Sote-keskustelu menee helposti vääntämiseksi siitä, kuka palvelut tuottaa. Itseäni kiinnostaa, miten tuotetaan mahdollisimman vaikuttavia palveluita. Katse pitää olla tulevaisuudessa.

Saatko valita linjan itse?

Luulen, että saan huseerata kohtuullisessa rauhassa. Toisaalta en pidä julkaisijan asettamia rajoja ongelmana. Journalistien puolueettomuus on aika romanttinen käsite, koska valintaa tehdään aina. Tavoitteeni ei ole pyöriä näennäiskriittisenä rakkikoirana, joka etsii epäkohtia järjestelmästä. Enemmän kiinnostaa, miten ongelmat ratkaistaan.

Aiotko uudistaa lehteä?

Lehti voi uudistua hitaasti ja organisaation, kun pääsen taloon ja alaan sisään. Yksi ajatus on etsiä alan kumppaneita julkaisemaan samoja juttuja. Ei siksi, että se olisi halvempaa vaan siksi, että asiat nousisivat esiin enemmän. Jos jutut ovat 10 000 sijasta 20 000 ihmisen saatavilla, kaikki voittavat.

Miten houkuttelet hyviä avustajia?

Tunnen Suomen parhaat kirjoittajat. Katson heihin kauniilla kauriinsilmilläni ja sanon, että nyt olisi ainutlaatuinen mahdollisuus osallistua journalismillaan pohtimaan tärkeitä yhteiskunnallisia kysymyksiä. Emmekä me huonosti maksaakaan.

”Tavoitteeni ei ole pyöriä näennäiskriittisenä rakkikoirana.

Miten tasapainoilet objektivisuuden ja vaikuttamisen välillä?

Journalismikin vaikuttaa valinnoillaan. En ole urallani löytänyt monta tahoja, jonne olisin voinut mennä palkolliseksi lämpimin sydämin. Diakonissalaitoksen säätiölle voin. En näe suurta ristiriitaa tehdä journalismia, jonka johtoaajatuksena on olla kaikkien ihmisarvon puolella.

Miten monikanavainen lehti on jatkossa?

Monikanavaisuus on höpö-

pö-pö-termi, kunnes on mietitty, ketä halutaan tavoittaa ja mitä saada aikaan. On selvää, että pääjutut ja kolumnit löytyvät verkosta ja informoimme, kun jotain julkaistaan. Muusta ei ole vielä voimakasta näkemystä.

Olet monessa mukana, myös vapaaehtoistyössä. Miten ehdit kaiken?

En ehdikään, vaan palan säännöllisesti loppuun ja olen joutunut priorisointiharjoituksiin itseni kanssa. Mutta nyt tilanne on mainio: on vähän telkkaritöitä ja puolipäivätyö, ja kotiin jää enemmän aikaa kuin pitkään aikaan.

Elina Grundström ei ollut Viestin päätoimittajana kauan. Mitä mietit, kun päätit ryhtyä hommaan?

Sisäinen keskustelu oli lyhyt. Kysyin itseltäni, haluan mennä töihin taloon, joka on konkreettisesti heikompiosaisten asialla ja vastasin, että haluan. Sitten mietin, huoletaako edeltäjän lyhyt pesti ja totesin, että tunnen talon ihmisiä eikä huoleta. Sitten lähetin hakeumuksen.

Nina Erho

SATTUU TAPAHTUU

Alustavat kuvatekstit

Siinä se lukee, painettuna: Tatu Frrrrssscchhchhnn. Tuijotan epäuskoisena tv-kasvo Ferchenille antamaani uutta sukunimeä, ja kahuu jäätää sydämeni.

On kaunis lauantaiaamu kesäkuun 2003 Provinssirockissa. Olen juuri saanut kourani painotuoreen ”Provinssi-Rumban”, Rumban kunnianhimoisen erikoisnumeron, johon piskuinen työryhmämme on naputtanut yön pimeinä tunteina viimeisiä keikka-arvioita ja uutispätkiä paikan päältä Törnävänsaaresta.

Kaikki näyttää hyvältä, kunnes pääsen keskiaukeaman kuvagallerian pariin.

Aivoni lyövät sekunnin ajan tyhjää, kunnes tajuan, että toimitukseen sähköpostilla lähettämieni valokuvien ohien kirjoittamani viitteelliset tekstit on laitettu sellaisenaan lehteen, vaikka niitä ei ole painokelpoiseksi tarkoitettu.

Lamaannun, hyperventiloin hieman.

Silmäni hakeutuu ensimmäisenä kahta sammunutta juhlijaa esittävän kuvan alle: parivaljakko nukkuu päällekkään.

Yläpuolelta löytyy tuokiokuva ensiaputeltasta: kaatui ja loukkasi kätensä.

Kwan-yhtyeen **Marikon** kuvan yhteydessä lukee:

Kwanin Mariko sanoo: ”Toi on niin äijä toi laulaja (**Chriss Cornell**).”

Kaikkialla kirjoitusvirheitä, pieniä alkukirjaimia, puuttuvia välimerkkejä. Kaiken kruununa mykistävä Tatu Frrrrssscchhchhnn – ja sivun ylälaidassa:

Kuvatekstit: **Antti Lähde**

Yhdessä kuvassa poseeraa toimittajakollegani **Tero Kartastenpää**. Kiitän luojaani, että olen kirjoittanut hänen monimutkaisen sukunimensä oikein enkä ole turvautunut sen kohdalla yleisesti tunnettuun hellittelymuotoon ”Tero Paskapää”.

Tero olisi varmasti ymmärtänyt, maailmankaikkeus välttämättä ei.

Antti Lähde

KIRJOITAJA ON AAMULEHDEN TOIMITTAJA.

TÄLLÄ PALSTALLA JOURNALISTIT MUISTELEVAT IKIMUISTOISIA TAPAUKSIA.

Tilannettiimi. Rami Mikkola (oik.) vastaa Tilannehuoneen uutisista, veli Tuomas Mikkola ohjelmoinnista. Sisältöä ja kuvia saadaan myös vapaaehtoisilta avustajilta.

Tilanne koko ajan päällä

NINA ERHO, TEKSTI • JUSSI VIERIMAA, KUVA

Rami Mikkola päivystää onnettomuus uutisia ympäri vuorokauden – vahingossa alkaneena harrastukseksi.

Turkulaisen **Rami Mikkolan** kännykkään tulee tietoja hälytystehtävistä ympäri maan. Jos tapaus on merkittävä, hän kirjoittaa uutisen *Tilannehuoneeseen* – vaikka keskellä yötä tai lomalla.

”Meistä on tullut luotettu lähde, jota ihmiset tulevat hädän hetkellä lukemaan. Suosion myötä tähän on sitoutunut vähän kuin vahingossa.”

Mikkola kertoo hälytystehtäviä

listaavan ja uutisoivan verkkopalvelunsa keräävän noin puoli miljoonaa viikkokäyntiä. Lähteitä ovat viranomaiset, silminnäkijät ja muu media, mutta valituksia tietojen lainaamisesta ei ole kuulunut. Mikkola arvelee syyksi, että lähteisiin linkitetään ja mediatkin käyttävät *Tilannehuonetta* lähteenä. Sisällön ohjenuora on: lyhyt, nopea, selkeä.

Palvelun ensimmäinen versio syntyi vuosia sitten, kun VPK:ssa toiminut Mikkola halusi tietää oman seudun hälytyksistä. Kehitystyö ja suosion kasvu ovat poikineet yhteistyökuvioita ja ilmoituksia. Raha tulee tarpeeseen, sillä kävijä-

piikit vaativat tuhdin palvelimen. Vähän vaivanpalkkaakin Mikkolalle nykyään jää, mutta päivätyötään it-systeemisunnittelijana hän ei uskaltaisi jättää.

Mikkolalta on toisinaan kysytty, onko onnettomuus uutisilla oikein tehdä bisnestä, eikä vastaaminen ole ollut helppoa.

”Onnettomuuksissa sattuu aina jollekin huonosti, se on totta. Olen kuitenkin sitä mieltä, että asioista pitää kertoa – ja tykkään myös itse tietää niistä.”

Joskus ihmiset pyytävät poistamaan palvelusta kuvia, ja palomestari muistuttaa piilottamaan

rekisterinumerot niistä. Ystävällisiin pyyntöihin Mikkola suostuu mielellään. Tosi ikäviä viestejä hän muistaa vain yhden, itselleen käsitämättömän: kesällä eräs yritys vaati rikosilmoituksen uhalla poistamaan kuvan, jossa sammutetaan turvekasaa.

Myös Mikkolaa haastatelleet mediat ovat olleet pääosin suopeita.

”Joskus meistä on leivottu pelastustoimien häiritsijää, mutta tietääkseni viranomaiset eivät ole kokeneet näin. Tavallaan tapahtuu päinvastoin: rekkamiehet seuraavat meitä kiertääkseen onnettomuuspaikat.” ●

Poikkeus kuvavirrassa

MANU HAAPALAINEN, TEKSTI, ○ NILUFER DEMIR / REUTERS, KUVA

Syyrialaispojan kuvan julkaiseminen oli yksittäistapaus, sanovat suomalaislehtien kuvavastaavat.

Turkin rannikolla hukkuneen syyrialaispoika Aylan Kurdin kuva levisi pari viikkoa sitten suomalaisissa ja kansainvälisissä tiedotusvälineissä sekä sosiaalisessa mediassa. Kuvan julkaisseiden suomalaismedioiden päätöstä voi pitää poikkeuksellisenä. Lehdissä nähdään harvoin kuolleiden kuvia, joista vainaja on tunnistettavissa.

Muun muassa *Ilta-lehti* julkaisi Lähi-idän pakolaiskriisin symboliksi nousseen kuvan. Uutismedian julkaisupäällikkö **Erkki Meriluoto** sanoo, että sen kohdalla tehtiin poikkeus. Julkaiseminen ei tarkoita, että tunnistettavia kuvia kuolleista julkaistaisiin jatkossa helpommin.

Meriluoto kertoo *Ilta-lehden* julkaisemispäätöksen olleen monivaiheinen.

”Julkaisimme kuvan ensin netti-lehdessämme siten, että poika oli pikselöity. Hänen ruumistaan ei näkynyt. Teimme normaalin toimintatavan mukaisen päätöksen, että ruumiskuvia ei näytetä.”

Kuvan symboliarvon kasvu sai *Ilta-lehden* toimituksen kuitenkin pian toisiin ajatuksiin.

”Päiväkokouksessa päätettiin keskustelun jälkeen julkaista kuva päivän lehdessä isona ja pikselöimättömänä. Kuvatekstissä tuotiin sitten esiin perustelut, miksi kuva julkaistiin.”

HELSINGIN SANOMIEN kuvatoimituksen esimies **Markku Niskanen** sanoo hänkin, että shokkikuvan julkaisemista edelsi monipolvinen keskustelu. *HS* julkaisi kuvan printtilehdessä pienikokoisena ja netti-

versiossaan linkin taakse piilotettuna.

”Kyse on kaksinaismoralismista-kin. Standardien pitäisi olla yhtenäiset, oli hän kuollut missä vain.”

Turun Sanomien kuvapäällikkö Riitta Salmi

”Julkaisimme ensin kuvan, jossa viranomaisen kantaa pojan ruumista. Seuraavana päivänä päädyimme laittamaan linkin taakse otoksen pojasta rantaviivassa. Meillä ei ole tapana julkaista näin rajuja kuvia. Oli oikein varoittaa lukijoitamme.”

Niskanen sanoo, että valituksia julkaisemispäätöksestä ei ole tullut.

”Lähtökohtaisesti meillä ei jatkossakaan julkaista tunnistettavia kuvia kuolleista. Olemme yleensä

olleet varovaisia. Raakojen kuvien käyttö on kulttuurisidonnainen asia. Esimerkiksi Latinalaisessa Amerikassa julkaistaan väkivaltaisia kuvia suuremmin miettimättä. Silti meillekin tulee silloin tällöin kritiikkiä, että kuvamaailma on mennyt raadolliseksi.”

TURUN SANOMIEN verkkolehdestä tunnistettavaa kuvaa hukkuneesta pojasta ei julkaistu.

”Kuvitimme uutisen ensiksi yleisluontoisella pakolaiskuvalla. Kun poika alkoi nousta koko kriisin symboliksi, vaihdoin uuteen kuvan, jossa viranomaiset kantavat hänen ruumistaan”, sanoo netistä vastaava *TS:n* kuvapäällikkö **Riitta Salmi**.

Päätös julkaisematta jättämisestä oli osa normaalia toimitusprosessia.

”Meillä on valokuvien käytöstä ohjeistus, ja noudatimme sitä. Myöhemmin verkkolehti kuvitti uutista koosteella ulkomaisten lehtien kansia ja lööppejä.”

Salmi sanoo, että shokkikuvien julkaisussa tulisi olla varovainen. Vastaavaa kuvaa suomalaisesta lapsesta ei ikimailmassa julkaistaisi.

”Kyse on kaksinaismoralismista-kin. Standardien pitäisi olla yhtenäiset, oli hän kuollut missä vain. Jos kuva nousee kriisin symboliksi, toki lukijaa kiinnostaa, millainen se kuva on. Mutta jos sosiaalinen media nostaa jonkin kuvan, pitääkö sen perässä juosta?”

ILTALEHDEN MERILUOTO näkee asian toisin. Hän sanoo kuvan shokeeranneen ihmisiä auttamaan.

”Lapissa asuva yrittäjä oli havahdunut tämän kuvan nähdessään. Hänellä on lomakyläasuntoja, ja hän ilmoitti että ne ovat nyt pakolaisten käytettävissä.”

Helsingin Sanomien Niskanen katsoo, että yleensä kuvalla hätkähdyttäminen ei ole tehokas keino herättellä toimimaan.

”Ihmiset saattavat torjua liian shokeeraavasti esitetyn asian. Se halutaan painaa sivuun.” ●

Julkaista vai ei? Kuolleesta Aylan Kurdistä otetun valokuvasarjan kuuluisin otos nousi pakolaiskriisin symboliksi.

Plaza Kodin koko toimitukselle potkut

MANU MARTTINEN, TEKSTI

Kustantaja aikoo ulkoistaa lehden toimitustyön ja vähentää ilmestymiskertoja.

Ruotsalaisen Plaza Publishing Groupin kustantaman *Plaza Kodin* koko kolmihenkinen toimitus on irtisanottu. Irtisanomisista ilmoitettiin toimitukselle elokuun lopussa. Päätoimittaja **Anne Melartin** työsuhde jatkuu vuoden loppuun asti. Toimitussihteerin työt päättyvät syyskuun lopulla ja AD:n lokakuun lopussa.

Yhtiön toimitusjohtajan **Mag-nus Roosin** mukaan irtisanomisten syy on aikakauslehtimarkkinoiden heikko tilanne Suomessa. Yhtiö aikoo vähentää *Plaza Kodin* ilmestymiskertoja ensi vuonna 6–8 numeroon vuodessa.

Melartin mukaan toimitus aikoo tehdä loppuvuoden lehdet, vaikka tilanne on irtisanomisten takia hyvin epäselvä.

”Minulle ei ole toistaiseksi kerrottu, miten asia ratkaistaan näiden kahden työntekijän lähdön jälkeen. Oma työvelvoitteeni jatkuu vuoden loppuun asti”, Melart sanoo.

Yhtiö suunnittelee myös toimitustyön ulkoistamista. Ruotsalaisen johto on aiemmin keskustellut toimituksen kanssa siitä, että nykyinen toimitus jatkaisi lehden toimittamista freelancepohjalta.

Tunnelma toimituksessa on ollut koko alkusyksyn ajan hyvin sekava, koska kustantajan suunnitelmat ja niistä kerrotut tiedot

Toimitus irtisanotti. Plaza Kodin numero 8 ilmestyi elokuussa.

dot ovat Melartin mukaan olleet ristiriitaisia.

”Tässä vaiheessa me vain yritämme hoitaa työmme ja keskittyä siihen. Jatkosta olemme kuulleet erilaisia versioita, mutta mikään ei ole varmaa. Emme ole saaneet vielä kukaan kirjallisia ehdotuksia mahdollisesta freelancetyöstä”, Melart sanoo.

ALMASSA ALKAVAT YT:T

Alma Aluemediassa alkavat yt-neuvottelut, joiden piirissä on 500 työntekijää. Ilmoitettu vähennystarve on 85 henkilötyövuotta.

Pääläluottamusmies **Juha Lehtinen** kuvaa toimituksien tunnelmia järkyttyneiksi.

”Kutsu yt-neuvotteluihin ei ollut yllätys, kun otetaan huomioon alan tilanne. Vähennystarve on suurempi kuin odotin.”

Lehtisen mukaan henkilöstön edustajat hakevat neuvotteluissa vaihtoehtoja irtisanomisille.

”Puolitoista vuotta sitten selvisimme yt-kierroksesta lomautuksilla, vuonna 2012 onnistuimme neuvotteluissa vähentämään irtisanottavien määrää.”

Lehtistä huolettaa myös se, miten henkilöstön jaksaminen voidaan ottaa huomioon.

”Jo nyt ihmiset ovat kovilla. Väen vähentäminen lisää räsistystä entisestään.”

Yt-neuvottelut eivät koske Aluemedian Lapin lehtiä eivätkä Lännen Mediassa työskentelevää henkilöstöä.

Markku Lappalainen

VIESTINTÄALALLE PÄIVITETYT EETTISET OHJEET

Avoimuus ja vuorovaikutteisuus. Rehellisyys. Luotettavuus. Arvostus. Näiden neljän otsikon alle on koottu viestintäalan päivitetyt eettiset ohjeet, jotka julkaistiin 4. syyskuuta.

Ohjeiden pohjana ovat alan perinteiset käytännöt, mutta päivitystä tarvittiin viimeaikaisten muutostrendien takia, sanoo ohjeet valmistelleen Viestinnän eettisen neuvottelukunnan puheenjohtaja **Elisa Juholin**.

”Kun mainonnan, viestinnän ja journalismin rajat hämärtyvät, nousee uusia eettisiä kysymyksiä. Miten ilmaistaan, mistä on milloinkin kysymys, miten ilmaistaan sidonnaisuuksia ja intressejä? Miten selviydytään riskeistä, kun viestintä ei enää ole organisaatioiden kontrolloitua tiedottamista vaan vuorovaikutteista yhteistyötä sidosryhmien kanssa?”

Ongelmallisia tapauksia voi lähettää pohdittavaksi myös Viestinnän eettiselle neuvottelukunnalle, joka perustettiin keväällä.

Toisin kuin Julkisen sanan neuvosto, Viestinnän eettinen neuvottelukunta ei jaa julkisia sanktioita vaan ennemminkin antaa viestintäalan järjestöille ja niiden jäsenille vertaistukea.

”Perustelu on, että toisin kuin journalistit, organisaatioviestijät toimivat pääosin muualla kuin valtajulkisuudessa. Työorganisaation sidosryhmien, kuten henkilöstön, asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden, viranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa on usein rajatusti julkista.”

Viestinnän eettiset ohjeet on hyväksytty viestinnän ammattijärjestöjen ProCom ry:n ja Viesti ry:n hallituksissa, mutta niitä voi syksyn ajan kommentoida ProComin verkkosivuilla.

Nina Erho

ILTALEHTI SIIRTÄÄ KUVAAAMISTA TOIMITTAJILLE

Iltalehti lisää omien toimittajien käyttöä kuvaamisessa ja video-materiaalin tuottamisessa. Päätoimittaja **Petri Hakalan** mukaan säästöt kohdistuvat ensisijaisesti talon ulkopuolelta ostettavaan kuvaustyöhön.

”Kuvaaminen on IL-mediassa ollut luonteva osa toimittajien työtä jo pitkään. Nyt olemme hankkineet aiemman kaluston lisäksi moderneja järjestelmäkameroita, joista pystyy myös lähettämään kuvat. Jatkossa tavoitteena on, että toimittaja ottaa yhä useammin keikalta myös kuvat tai videon itse.”

Hakala sanoo, että *Iltalehden* omat kuvaajat ottavat nyt ja jatkossakin videoita ja kuvia erityisesti kanteen ja henkilöjuttuihin sekä kiireisissä uutistilanteissa, joiden hoitaminen ei onnistu toimittajalta yksin.

”Samalla kuvaajat ovat aktiivinen osa muuta toimitustyötä kuvausten järjestelyissä, ideoinnissa, ihmisten kohtaamisissa ja jopa muutamien kommenttien ottamisessa. Toimittajan ja kuvaajan työt ovat lähentyneet toisiaan molemmista suunnista. Ei ole paluuta 1990-luvun henkiseen ilmastoon, jossa näyttöpäätteen käyttämisestä piti maksaa erityistä korvausta.”

Pääläluottamusmies **Juha Keskinen** sanoo, että toimittajien tehtävien laajentamisesta kuvaamiseen sovittiin *Iltalehdessä* paikallisesti yhdeksän vuotta sitten.

”Toimituksen kannalta tärkeää on, että omien ja freelancekuvaajien käyttö on edelleen mahdollista kaikissa niissä tilanteissa, joissa sitä tarvitaan.”

Uusien kameroiden hankkimisen *IL-Median* toimittajille nosti ensimmäisenä esiin *Urheilulehti*.

Nina Erho

kolumni

Samaan aikaan Norjassa

Maailmantähtien konsertteja kuvattaessa valokuvaajan eteen lyödään tyyppillisesti paperi, jossa ilmoitetaan mitä, miten ja missä saa kuvata ja missä kuvia saa julkaista. Yleistymässä näyttää olevan myös käytäntö, että sopimuksissa varataan oikeudet kuviin myös artistin omassa promootiomateriaalissa. Tämä kävi ilmi, kun amerikkalaisen supertähden **Taylor Swiftin** vaatima kuvaajasopimus putkahti julkisuuteen kesällä.

Kuvasin yli kymmenen vuotta lähes päätyökseksi musiikkia ja konsertteja eri asiakkaille. Noin vuosi sitten Sex Pistolsin **John Lydon** (alias **Johnny Rotten**) kirjoitti elämäkertansa ja allekirjoitti-

KARI KUUUKKA • kari@docimages.fi KIRJOITTAJA ON KUVAAJA JA MULTIMEDIATUOTTAJA.

neen kuvia päätyi useampi tähän eepokseen. Tuntui hienolta nähdä oma nimi kuvien alla, ja myös maksettu korvaus lämmitti mieltä. Kuvia eivät rajoittaneet mitkään sopimukset.

Valta-asemaa voi käyttää väärin. Musiikkimaailman peukaloruuvi on, että jos haluatte kuvia tästä konsertista ja tästä tähdestä, teidän pitää allekirjoittaa tämä paperi. Muuten ei kuvaaminen onnistu.

”Kuka meillä hallinnoi kollektiivista muistiamme? Journalistit vai pyyteettömät pörssiyhtiöt?”

Paitsi Norjassa.

Norjalaiset valokuvaajat ovat kokeneet olevansa ennen kaikkea kuvajournalisteja, joilla on moraalinen vastuu lukijoilleen. Ja niin marginaalinen aihepiiri kuin konserttivalokuvaus onkin, se koetaan kuitenkin osaksi journalistista kokonaisuutta, osaksi historiankirjoitustamme.

Norjassa on yhteisesti tehty päätös, että kukaan ei allekirjoita moi-

sia naurettavuuksia. Lopputulos: nykyään näitä papereita ei edes tyydytetä ennen konserttien alkua ja jos joku erehtyy niin tekemään, niille viitataan kintaalla.

Konsertteja järjestetään ja niissä kuvataan kuitenkin kuten ennenkin.

Internetaktivisti **Andy Baio** kirjoitti *Mediumissa* osuvasti muutama viikko sitten, miten meidän ei pitäisi ikinä luottaa kaupalliseen toimijaan roolissa, joka yhteiskunnassa oikeasti kuuluu kirjastolaitokselle. Hän viittasi muun muassa Googlen alas ajamaan Google News Archives -palveluun ja yhtiön uuteen missioon, jossa prioriteetti ei ole menneen vaaliminen.

Filosofi **Roland Barthes** toteaa kirjassaan *Camera Lucida*, että valokuva – enemmän kuin televisio tai elokuvat – on maailman kollektiivinen muisti.

Kuka meillä hallinnoi kollektiivista muistiamme? Journalistit vai pyyteettömät pörssiyhtiöt?

VIKES ANTAA KAIKKEIN HEIKOIMMILLE ÄÄNEN.

Tue sananvapaustyötämme kehittyvissä maissa lahjoituksella.

Keräystili: FI27 8000 1471 350 307
BIC(SWIFT): DABAFIHH

Laita maksuun viitenumero 5759 tai vapaavalintainen viestisi.

Keräyslupa 2020/2013/4499, voimassa 2.11.2015 asti Suomessa, Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

KUVA: MEERI KOUTANIEMI, VIKES/KENIA.

Viestintä ja kehitys -säätiö täyttää 10 vuotta!

Tänä vuonna juhlistaan suomalaisen media-alan toimijoiden oman sananvapaussäätiön Vikesin kymmenvuotista taivalta.

Hankkeemme ovat vuosien aikana parantaneet tuhansien journalistien sananvapautta, ammattitaitoa ja työoloja viidellä mantereella. Tästä kuuluu iso kiitos sinulle!

Tule nostaaman malja 10-vuotiaan Vikesin kunniaksi!

Perjantaina 9.10.2015 kello 15–18
Café Esplanadiin (Pohjoisesplanadi 37, Helsinki).

Lisätietoja ja ilmoittautumiset: www.vikes.fi

Tervetuloa!

Syntymäpäivien viralliset jatkot Journalistirockissa!

Voit onnitella meitä myös antamalla aikaasi.
Ota meihin yhteyttä: www.vikes.fi

Löydät meidät myös Twitteristä, Facebookista ja Youtubesta!

ESV-PAIKALLISMEDIAT OY

ESV-Paikallismediat Oy julkaisee kymmentä paikallislehteä kaakkoisessa Suomessa ja on yksi maamme suurimmista paikallislehti-yhtiöistä. Yhtiö kuuluu Länsi-Savo konserniin, jonka liikevaihto on n. 85 meur ja se työllistää n. 960 henkilöä. Paikallislehti-yhtiön lisäksi konserniin kuuluvat Kaakon Viestintä Oy, joka julkaisee mm. kuutta päivälehteä, Järvi-Savon Viestintä Oy, joka toimiluvan haltijana kustantaa paikallisradioita Iskelmä Mikkelin, Iskelmä Savonlinna ja Radio City Etelä-Savo. Kirjapainotoimialalla St Michel Print Oy on erikoistunut ohkopaperipainantaan.

Haemme

Päätoimittajaa

LÄNSI-SAIMAAN
SANOMAT

Länsi-Saimaan Sanomat -lehteen

Länsi-Saimaan Sanomat on 65-vuotias paikallislehti, joka ilmestyy 2 kertaa viikossa Savitaipaleen, Lemin ja Taipalsaaren kunnissa sekä Suomensiemellä, joka nykyään on osa Mikkelin kaupunkia. Lehdellä on vankka lukijakunta ja toivomme, että tulet kehittämään palvelujamme edelleen.

Vastaat toimituksellisesta sisällöstä ja toimituksesta. Paikallisuus, ihmiset ja ilmiöt ovat keskiössä. Olet journalisti ja nykyaikaisesti ajatteleva viestinnän ammattilainen. Verkko ja mobiilipalvelut ovat jatkossa merkittävämpi osa palveluamme.

Toimittajaa

JUVAN LEHTI PURUVESI

Toimit Juvan Lehden ja Puruvesi-lehden yhteisenä toimittajana. Lehdillä on jatkossa myös yhteinen päätoimittaja sekä paikallisesti omia resursseja.

Juvan Lehti on kuuden vuosikymmenen aikana vakiinnuttanut paikkansa juvalaisten pää-äänenkannattajana. Ydinalueen ohella lehdellä on tilaajia ja lukijoita naapurikunnissa ja Mikkelin seutukunnalla. Juvan Lehti palkittiin viime vuonna Juvan Yrittäjäpalkinnolla.

Viisikymmentävuotiaan Puruvesi-lehden päälevikkialuetta ovat Enonkosken kunta, nykyisin Savonlinnaan kuuluvat entiset Kerimäen, Punkaharjun ja Savonrannan kunnat ja Kesälahden alue Kiteen kaupungista.

Kummallakin lehdellä on runsaasti tilaajia ja lukijoita vapaa-ajan asukkaiden keskuudessa.

Arvostamme alan koulutusta ja kokemusta mieluusti paikallislehtityöstä. Olet oma-aloitteinen ja ideoit mielelläsi uutta. Valokuvaus kuuluu tehtäviisi ja lisäpisteitä saat kuvankäsittely- sekä taittotoimista. Laajasta toimialueesta johtuen ajokortti on välttämätön.

Lisätietoja

Päätoimittajan tehtävästä toimitusjohtaja Juha Pelkonen 044 751 7410
juha.pelkonen@esv-paikallismediat.fi

Toimittajan tehtävästä päätoimittaja Janne Tiainen 044 783 4244,
janne.tiainen@puruvesi.net

Hakemukset palkkatöihin toimitukseen juha.pelkonen@esv-paikallismediat.fi
viimeistään 5.10.2015.

kuolleita

Uupumaton taistelija

Toimittaja **Marja Valtonen** kuoli 29. heinäkuuta Tukholmassa vaikean sairauden uuvuttamana. Hän olisi täyttänyt syyskuussa 59 vuotta. Uupumaton taistelija joutui luovuttamaan, mutta sen hän teki levollisesti käsi rakkaimpansa kädessä.

Marja Valtonen oli syntynyt 1956 Sapporossa Japanissa, jossa hänen vanhempansa olivat lähetystyössä. Hän aloitti Japanissa kansainvälisen koulun. Ylioppilaaksi hän valmistui Helsingissä Alppilan yhteislyseosta, josta jatkoi Tampereen yliopistoon lukemaan kansainvälistä politiikkaa sivuaineenaan tiedotusoppi.

Valtonen oli vapaa sielu, oman tien kulkija. Hän tunsi itsensä usein Suomessa ulkopuoliseksi. Suomi oli kotima, mutta ei synnyinmaa. Hän oli kosmopoliitti, kielitaitoinen, rohkea ja utelias. 1990-luvulla

Valtonen muutti Wieniin ja kirjoitti freelancerina muun muassa *Ilta-Sanomiin* ja *Helsingin Sanomiin*. Viimeiset 15 vuotta Valtonen asui ja työskenteli Ruotsissa.

Valtonen avusti laajasti suomalaisia sanoma- ja aikakauslehtiä sekä hetken Nelosen uutisia. Hän kuului ulkomaantoimittajien yhdistykseen, Journalistiliittoon sekä aikoinaan myös freelancerien edustajana Journalistiliiton valtuustoon.

Arja Aho

KIRJOITTAJA ON MARJA VALTONEN
PITKÄAIKAINEN YSTÄVÄ JA KOLLEGA.

Oikea lehtikuvaaja

Ilta-Sanomien lehtikuvaaja **Pentti Nissinen** menehtyi lyhyen sairauden jälkeen Peijaksen sairaalassa 12. heinäkuuta 64-vuotiaana.

Helsingissä syntynyt Nissinen oli perinteinen pitkän linjan lehtikuvaaja. Alalle hän tuli 1967 päästyään Lehtikuvaan filminkehittäjäksi. Kameran taakse hän pääsi vähitellen esikuvansa **Ensio Ilmosen** mukana.

Ilta-Sanomissa ura alkoi 1975 ja kesti eläköitymiseen asti vuoteen 2009. Vuosiin mahtui tuhansia kuvakeikkoja kuninkaallisista maan matoihin asti. Linnan juhlassa hän oli neljän presidentin kaudella. Olympialaisiin ja eri lajien MM-kisoihin työ vei miehen säännöllisesti. Alkuvuosina juuri urheilukeikat olivat raskaita, sillä mukana piti raahata kehitys-, kopiointi- ja lähetysvälineet.

Työ opetti tekijäänsä, ja niin Nissisestä kehittyi täysiveri-

nen lehtikuvaaja, joka osasi olla oikeassa paikassa oikeaan aikaan.

Nissinen ei viihtynyt joukon keskipisteenä, mutta teki nasevia huomioitaan sivumalta. Huumoriakin löytyi aina. Eräistä urheilukisoista hän lähetti joka ilta viimeisenä kuvan pulun pesästä, jossa oli kaksi poikasta. Toisen nimi oli Martti (*IS:n* kuvatoimituksen esimies **Martti Peltonen**) ja toisen Erik (*IS:n* toimituspäällikkö **Erik Rissanen**).

Esa Sulkava

KIRJOITTAJA OLI NISSISEN TYÖKAVERI
KOKO TÄMÄN KUVAAJAURAN AJAN.

Etsi Xpertti
ETSITKÖ JUTTUUSI
TUTKIJA-ASiantuntijaa?
palveluksessasi www.etsixpertti.fi

YLIOPISTOT,
TUTKIMUSLAITOKSET JA

SUOMEN AKATEMIA

Kiire lisääntyy. Mediatalo Esan journalistien luottamusmies Teppo Koskinen työskentelee uutistoimittajana Etelä-Suomen Sanomissa. Hän sanoo lomautusten vaikuttavan jaksamiseen. "Improvisointi työpäivän aikana lisääntyy, ja erilaiset poikkeukset vaikeuttavat perustyön tekemistä."

Lomautettu, ei irtisanottu

JANNE SALOMAA, TEKSTI • SAMULI IKÄHEIMO, KUVA

Lomautuksista keskustellaan yt-neuvotteluissa aiempaa useammin. Silti niitä käytetään harvoin irtisanomisten vaihtoehtona.

Kaikki Mediatalo Esan 62 journalistia viettävät tänä syksynä viikon palikatonta pakkolomaa.

Lomautuksesta sovittiin loppukesällä yt-neuvotteluissa.

"Lomautukset eivät olleet täysi yllätys", sanoo Esan journalistien luottamusmies **Teppo Koskinen**.

Muun muassa *Etelä-Suomen Sanomia* ja *Itä-Hämettä* julkaiseva Mediatalo Esa arvioi, että ilman lomautuksia se tekisi tänä vuonna tappiota noin 270 000 euroa.

Irtisanomiset eivät kuitenkaan olleet esillä yt-neuvotteluissa.

"Meillä on tehty paljon uudistuksia, jotka on vietävä läpi riit-

tävällä henkilöstöllä", Koskinen sanoo.

Hän pitää lomautuksia solidaarisempänä vaihtoehtona kuin irtisanomisia, mutta toteaa, että viikonkin palkan menetys voi hankaloittaa elämää. Työttömyyskorvausta saisi vasta toiselta viikolta.

JOURNALISTILIITON työehtoasiamies **Tytti Oras** kertoo, että lomautuksista keskustelu on pitkän tauon jälkeen palannut toimitusten yt-neuvotteluihin. Esan ohella Etelä-Suomen Media sopi hiljattain lomautuksista.

Syynä lomautusten paluuseen ovat aiempaa konkreettisemmat talousvaikeudet. Vielä joitakin vuosia sitten useimpien media-konsernien tulokset olivat niin hyviä, etteivät ne voineet perustella säästöjä pelkästään taloudella. Organisaatiouudistusten

kautta yhtiöt saattoivat kuitenkin irtisanoa. Lomautuksiin taas vaaditaan media-alalla käytännössä aina vahvoja talousperusteita.

"Toisaalta organisaatiot ovat jo niin ohuita, että enää ei voi irtisanoa, jos halutaan tehdä yhtä paljon sisältöä", Oras sanoo.

1990-luvun laman aikana moni media-yhtiö lomautti irtisanomisten sijasta.

"Ratkaisua on kiitelty jälkepäin. Lomautukset olivat heikossa taloustilanteessa keino pitää ihmisten osaaminen talossa."

Viime vuosien yt-neuvotteluissa on ennen kaikkea irtisanottu. Oraksesta se kertoo siitä, että työnantajat uskovat tulevaisuuteen vähemmän kuin 1990-luvulla.

"Yhtiöt uskovat taloustilanteen pysyvän heikkona vielä pitkään." ●

TAMPEREEN YLIOPISTO ETSII IRTISANOTTOJA

Tampereen yliopisto etsii vuoden 2008 jälkeen irtisanottuja tai -sanoutuneita toimittajia tutkimukseen, joka kartoittaa uusia toimenkuvia ja työssä pärjäämistä. Siinä selvitetään myös irtisanomisten vaikutuksia journalistisen työn sisältöihin ja toimittajan ammatti-identiteettiin.

Ensimmäinen vaihe on kyselytutkimus, joka toteutetaan lokakuussa 2015. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja anonyymisti.

Tutkimuksen rahoittavat Työsuoje-lurahasto ja Journalistisen kulttuurin edistämissektori Jokes. Sen tavoitteena on hahmottaa, miten journalistit ovat selvinneet media-alan kiristyneestä työtilanteesta, organisaatiomuutoksista ja yt-neuvotteluista.

Tutkimuksen toteuttaa Tampereen yliopiston Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus Comet.

Tutkimukseen voi ilmoittautua Cometin verkkosivun ilmoittautumislomakkeella.

Manu Marttinen

LISÄTIEDOT, YHTEYDENOTOT JA OSALLISTUMINEN:
AULI.HARJU@UTA.FI, 050 318 7627
UTA.FI/CMT/TUTKIMUS/

Yhdistykset

VUOSIJUHLA KOKKOLASSA

Keski-Pohjanmaan Journalistien 75-vuotisjuhla on 10. lokakuuta kello 18 Ravintola Kaarlessa Kokkolassa. Juhlaseminaarissa alustajia ovat järjestöasiamies **Marja Palmunen** Journalistiliitosta, *Dagens Industrin* päätoimittaja **Peter Fellman** sekä toimittaja **Erkki Hujanen** Kalevasta.

SITOVAT ILMOITTATUTUMISET 30.9. MENNESSÄ:
K.HIETALA@KOTINET.COM

VERKOSTOA RAKENTAMAAN

Journalistiliitto ja freenlance-journalistit kutsuvat Suomessa asuvia ulkomaisia ja kansainvälisistä asioista kiinnostuneita suomalaisia journalistteja yhteiseen tapaamiseen, verkostoitumaan. *The Net* -tilaisuus on Helsingin rautatieaseman Pullman Barissa 13. lokakuuta kello 14–17. Sen tavoitteena on selvittää, miten yhteistointintaa voidaan jatkaa ja syventää.

SITOVAT ILMOITTATUTUMISET:
JUHA.REKOLA@JOURNALISTILIITTO.FI

KOHTI UUTTA AIKKARIPOLVEA

Aikakauslehtialan järjestöjen ja tutkijoiden järjestämän *Magazine Symposiumin* aiheena on tänä vuonna *Muutu ja menesty*. Yksi puhujista on Allerin digipäätoimittajana hiljattain aloittanut **Veera Luoma-aho**, joka sitä ennen päätoimitti viimeisen printti-Olivian.

Luoma-aho sanoo, että suru yt-neuvottelujen päätteeksi menetetyistä toimituksen työpaikoista jatkuu, mutta samaan aikaan on pakko katsoa tulevaan. Siksi hän kysyi lukijoilta netissä, miten *Olivian* ääni ja asenne voisivat jatkua uusissa kanavissa.

"Viestejä tuli paljon, ja niissä pohdittiin omaa median käyttöä, sen muutosta ja sitä, mistä voisi jatkossa maksaa. Moni harmitteli, ettei ollut tajunnut lehden tilaamisen olevan niin tärkeää."

Vastauksista syntyi oivallus, että tilaajia olisi pitänyt sitouttaa järjestelmällisemmin.

"Viimeisissä lehdissä kerroimme myös journalistisessa sisällyksessä, että *Olivia* on lopetusuhan alla, mutta tilaamisen tärkeyttä lehden säilymiselle olisi pitänyt korostaa koko ajan. Toimituksen olisi pitänyt näkyä myös tilaajakampanjoissa, jotka ovat perinteisesti lehden sisällöstä erillään."

Luoma-ahon mukaan aikkari-piireissäkään ei aina ymmärretä, miten tärkeitä kestotilaukset ovat.

"Vaikka irtonumeromyynti kasvattaa lukijamäärää, se on enemmän markkinointia. *Olivian* printin kohtaloksi koitui mainostulojen pudotus, jonka paikkaamiseen aika ei riittänyt."

Magazine Symposium järjestetään 28. lokakuuta Mediaskeskus Lumeessa Helsingissä. Ilmoittautuminen on käynnissä.

Nina Erho

LISÄTIETOJA: AIKAKAUSLEHDET.FI/
AJANKOHTAISTA

PATRICIA SEPPÄLÄN SÄÄTIÖ

Apurahat 2016

**kuvajournalismin,
lehtikuvauksen ja muun
dokumentoivan ja raportoivan
valokuvauksen edistämiseen.**

Apurahoja voi hakea

- alan opetukseen ja opiskeluun, tutkimukseen ja kehittämiseen
 - alan projekteihin, esim. näyttelyt (ei kirjahankkeisiin tässä haussa).
- Mahdolliset kuvanäytteet:
korkeintaan A4 koko ja 1–4 vedosta.
Suositellun nimen ja yhteystietoa.

Apuraha- ja kurssihakemukset vain lomakkeella
www.patriciasepपालansaatio.fi

Hakuaika päättyy 29.1.2016

PATRICIA SEPPÄLÄN SÄÄTIÖ

Annankatu 25 A, 00100 Helsinki
www.patriciasepपालansaatio.fi, toimisto@patriciasepपालansaatio.fi
Puh. 044 586 6144

Digitaalinen kuvankäsittely

intensiivikurssi lehtikuvaajille,
kuvajournalismin opiskelijoille ja
toimituksen kuvankäsittelijöille
kevällä 2016 Helsingissä.
Edellytys Adobe Photoshopin
hyvät perustaidot.
Kurssin johtaa Timo Kirves.
Säätiö kustantaa.

Suomen Journalistiliitto

PUHELINVAIHDE / TELEFONVÄXEL
(09) 6122 330

KÄYNTIOSOITE / BESÖKADRESS
Säästöpankinranta 2, 7.krs.
00530 Helsinki
Sparbankskajen 2, 7. vån.
00530 Helsingfors

POSTIOSOITE / POSTADRESS
Siltasaarenkatu 16, 00530 Helsinki
Broholmmsgatan 16, 00530 Helsingfors
PL 252, 00531 Helsinki /
Box 252, 00531 Helsingfors

SÄHKÖPOSTIT / E-POST
info@journalistiliitto.fi
jasenasiat@journalistiliitto.fi
(jäsenasiat/medlemsärenden)
etunimi.sukunimi@journalistiliitto.fi
förnamn.efternamn@journalistiliitto.fi

VERKKOSIVUT / WEBBSIDOR
www.journalistiliitto.fi
www.journalistforbundet.fi

FINKA / A-KASSA
www.finka.fi
(09) 8689 400

*Suomen Journalistiliitto on
ammattijärjestö, jonka tehtävä on
valvoa journalistien ja journalismin
etuja. Jäsenkuntamme koostuu viestintä-
alan ammattilaisista, kuten toimittajista,
kuvaajista, graafikoista, kääntäjistä ja
kustannustoimittajista.*

Suomen Journalistiliitto
Finlands Journalistförbund

JOURNALISTI

Suomen Journalistiliiton
ammattilehti
91. vuosikerta

SEURAAVAN LEHDEN
ILMESTYMISAIKATAULU
12/2015 aineisto 7.10.
ilmestyy 15.10.

ILMOITUSMYynti:
ilmoitukset.journalisti@journalistiliitto.fi, 044 755 5002

Aineisto-ohjeet, väriprofiilin
ja hinnat löydät osoitteesta
www.journalisti.fi › ilmoittajille

**VARAA ILMOITUSTILASI
AJOISSA.**
ILMOITUKSET
3,00 €/PMM

Narun jatkona

”Ei siinä töitä ajattele, kun roikkuu kuudessa metrissä pää alaspäin yhden käden varassa”, sanoo ilma-akrobatiaa harrastava toimittaja Laura Manninen.

JANNE SALOMAA, TEKSTI • HELI BLÅFIELD, KUVA

Neljä vuotta sitten **Laura Mannisen** ystävä kutsui toimittajan käymään Sirkus Huiman harjoituksissa. *Taloussano-missa* työskentelevä Manninen ei ollut koskaan harrastanut akrobatiaa, mutta temppuilu kiehtoi häntä.

Niinpä toimittaja huomasi samana iltana roikkuvansa kahden kankaan varassa pää alaspäin. Nyt Manninen jo opettaa ilma-akrobatiaa aloittelijoille.

Ihan jokaiselta tämä tuskin onnistuisi. Manninen harrasti nuorempana yli kymmenen vuotta baletti-, jazz- ja nykytanssia. Salilla hän on treenannut viime vuosina 2–3 kertaa viikossa.

Silti Manninen korostaa, että ilma-akrobatia on luultua helpompaa. Hän harrastaa myös pariakrobatiaa lattiatasossa ja pitää sitä vaikeampana kuin ilmassa taiteilua.

Voimaa ilma-akrobatia toki vaatii. Vaikka kankaissa tai köydessä roikutaan kerrallaan vain muutamia minuutteja, jokainen sekunti on pitkä, kun ilmassa pysytään käsien – tai usein vain yhden käden varassa.

”Köyden varassa voi kuitenkin myös levätä, kun sen kietoo lantion ja jalan ympärille. Ja voimat kehittyvät treenatessa.”

MANNINEN TAITEILEE YLEENSÄ 3–7 metrin korkeudessa. Siellä hän ottaa erilaisia asentoja, tekee käännöksiä ja välillä pudottautuu köysi ympärilleen kiertyneenä pari metriä alaspäin.

Häntä kiehtoo ilma-akrobatiaa urheilun ja tanssin yhdistäminen sekä vauhti ja vaara.

”Vaaran elementti on kuitenkin hyvin pieni.”

Korkeus tuo Mannisesta harrastukseen jopa turvaa: vaikka ote lipeäisi, ehtii vielä kääntyä jaloilleen ennen kuin mätäkhtää alla olevalle paksulle patjalle.

”Olen kokeillut myös tankotanssia. Siinä on vähemmän pelivaraa, kun korkeutta voi olla vain parikymmentä senttiä.”

”Suurin haaste akrobatiaassa on usein pelon hallinta.

Manninen ei ole koskaan loukkaantunut köydellä temppuillaan. Hiertymiä käsiin ja jalkoihin on silti hankala välttää.

”Suurin haaste akrobatiaassa on usein pelon hallinta. Mutta omien rajojensa ylittäminen on hyvin palkitsevaa.”

Toimittajan työlle ilma-akrobatia on hyvä vastapaino.

”Ei siinä tule ajatelleeksi töitä, kun roikkuu kuudessa metrissä pää alaspäin yhden käden varassa.”

Mannisen ansiosta Sanomatalon kuntokeskuksen katossa on nyt kiinnityspiste köydelle. Hän tietää ainakin kolme kollegaa, jotka myös harrastavat ilmassa temppuilla.

Kaikille, jotka ovat innostuneet esimerkiksi Cirque du Soleilin tempuista, hän suosittelee vierailemista jonkin sirkuskoulun harjoituksissa kokeilemassa.

”Omista treenikavereistani vanhin on viisikymppinen. En suostu sanomaan harrastukselle yläikärajaa.” ●

VAPAALLA

LAURA MANNINEN

● 32-vuotias helsinkiläinen taloustoimittaja.

● Valtiotieteen maisteri. Opiskellut poliittista historiaa Turun yliopistossa. Työskennellyt Taloussanomissa vuodesta 2010.

● Opettaa ilma- ja pariakrobatiaa aikuisille Sirkus Magentassa Helsingissä. Valmistele parhaillaan ensimmäistä esitystään parinsa kanssa.

◀ **Ei välineurheilua.** Laura Manninen teki "sakset" Circus Helsingin harjoitustilassa Suvilahden vanhassa voimalarakennuksessa. Kesäisin hän harjoittelee ilma-akrobatiaa usein puistossa: köysi vain kiinni puuhun – se on kaikki, mitä lajiin tarvitaan.

Ohituskaista tutkivaksi toimittajaksi

Työvoimatoimiston verkkosivuilta löytyi hämentävä työpaikkailmoitus: ”Etsimme uusiin julkaisuihin (lehti ja netti) ns. ’tutkivaa’ journalistia tekemään / kirjoittamaan mm. paljastavia ja mielenkiintoisia tarinoita ja juttuja ajankohtaisista asioista ja aiheista osa-aikatyönä. Myös ’harjoittelija’ toimittajat huomioidaan”.

Tämähän on huippuduuni! Pääsee suoraan tutkivaksi toimittajaksi ilman vuosien perusuutistytönsä tekemistä, omaan erikoisalaan perehtymistä saati erikoistumista. Homma avaa siis jopa harjoittelijalle pääsyn suoraan journalismin kovaan ytimeen **Tuomon, Jaran, Suskin** ja kumppaneiden seuraksi.

Mikä parasta, tämä on osa-aikainen työ, joten tutkivien juttujen ja paljastusten tekemiseen ei mene ihan tolkkottomasti aikaa.

Jos kiinnostuit, tutki edes osa-aikaisesti ilmoituksen jättäjän **Antti Alestalon** taustoja.

Omissa pintapuolisissa tutkimuksissani en onnistunut selvittämään, minkä nimisen julkaisun palvelukseen tässä pääsisi töihin.

Manu Marttinen

Väärin keskeytetty pahoinpitely

Salolainen opettaja puuttui välitunnillaan tilanteeseen, jossa kaksi nuorta pahoinpiteli yhtä koulun oppilasta. Opettaja sai pahoinpitelyn loppumaan.

Varsinaisen pahoinpitelyn tutkinta siirtyi poliisille ja muille viranomaisille. Opettajalle poliisi antoi puhtaat paperit. ”Hän on toiminut virkavelvollisuuksiensa mukaisesti”, poliisi tiedotti 11. syyskuuta.

Vaan missä ovat sankaritarinat ja isot otsikot? Tässähän ovat kaikki myönteisen tarinan ainekset kasassa: opettaja keskeyttää käynnissä olleen pahoinpitelyn. Kerrankin joku puuttuu tilanteeseen, kun ihmistä pahoinpidellään. Liian usein saamme lukea siitä, että kukaan ei puuttunut.

Sankaritarinoita ei näkynyt. Sen sijaan esimerkiksi *Ilta-lehti.fi* kyseli 2. syyskuuta, että ”toimiko opettaja oikein”, ikään kuin juuri opet-

tajan toiminta tilanteessa olisi ollut jotenkin epäilyttävää.

Vai millaisiakohan olisivat otsikot olleet, jos hän ei olisi puuttunut pahoinpitelyyn?

Manu Marttinen

Hyvät lukijat!

Suomalaisten tiedotusvälineiden tilanne on poikkeuksellisen vakava. Siksi *Journalisti* kokee velvollisuudekseen luovuttaa seuraavat 1155 merkkiä lehden takasivusta pääministeri **Juha Sipilän** käyttöön. *Journalisti* päättää luonnollisesti itse takasivunsa sisällöstä, eikä pääministerillä jatkossa ole takasivulle automaattista pääsyä. Nyt pääministerin kanslian pyyntö oli yhdestä takasivusta. Edellisestä kerrasta,

kun takasivu luovutettiin istuvan pääministerin käyttöön taitaa olla yli kymmenen vuotaa. Meillä ei ole tällaista käytäntöä. Jos pääministeri haluaa kirjoittaa takasivulle ja osoittaa, että katsoo tilanteen poikkeukselliseksi, ei ole mitään perusteluja kirjoittamisen epäämiseksi.

Journalistilla ei ole valmiuksia siihen, että pääministeri kirjoittaisi takasivua koko ajan. Joka kerta se kuuluu *Journalistin* toimituksen harkintaan. Tässä tapauksessa päätöksen tein minä, mutta yhteisymmärryksessä muiden kanssa. *Journalistin* takasivun perustehtäviin kuuluu yhteiskunnallisen keskustelun ylläpito, ja sitä tehtävää pääministerin hauskan kirjoituksen julkaiseminen palvelee.

Hyvät lukijat!

Manu Haapalainen

Yleisönosasto

Jari Pelttonen

KYLLÄ NOPEIN TAPA TIETÄÄ
MITÄ MAAILMASSA TAPAHTUU
ON MENNÄ JONKIN LEHDEN
NETTISIVUILLE. JOS PÄÄÖTSIKKO
ON VAIKKA AUTO RYSAHTI
SISÄÄN KAUPAN
SEINÄSTÄ JÄMIJÄRVELLÄ,
VOI IHAN RAUHASSA RYYSTÄÄ
AAMUKAHVINSI. EI OLE
VARMALLA SATTUNUT UUSIA
TSUNAMEJA TAI WTC-ISKUJA.

